DÜNYANIN EN YÜKSEK SAATİ
VACHERON
&
CONSTANTIN
CENEVRE
Satış yeri:
Eminönü meydanı ARLON Mağazası

Cumhuriyet

20 nci yıl sayı: 6816
İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul — Posta kutusu: İstanbul No. 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti: 24298 İdare ve Matbaa kısmı: 24299-24290
Cuma 6 Ağustos 1943

SARAYBURNU
PARK
GAZİNOSUNDA
8 Ağustos Pazar günü
Kıymetli ses sanatkârı
SAFİYE
ve AZİZ ŞENSES KONSERLERİ
Dikkat: Saat 18,30 da Aziz Şenses
ve 19,30 da SAFİYE
Her akşam: Muazzam SAZ HEYETİ
ve Okuyucu BAYANLAR

İDARE

Katania İle Rusyada Bielgorod Düştü

Müttefik tebliği Sicilya işgalinin bitmek üzere olduğunu, ana İtalyaya çıkarmanın da bir zaman meselesinden ibaret bulunduğunu bildiriyor

İtalya harbe devam edecek

Dün toplanan Badoglio kabinesi bu kararı tekrar teyid etti

Mareşal del Bono ve Mussolini ile birlikte alınmış resimlerinden

Londra 5 (Radyo) — Roma radyosunun verdiği malûmata göre, Badoglio kabinesi bugün toplanarak toplantıyı müteakıb neşrettiği resmî tebliğde dahilî siyasete aid tedbirler aldığını, bütün gençlik teşkilâtını devlete mal ettiğini ve harbe devam siyasetini teyid eylediğini bildirmiştir.

Krallık meclisinin içtimaı

Berne 5 (a.a.) — Bugün Romada büyük ehemmiyeti haiz üç toplantı olmuştur. Badoglio kabinesinin toplantısından başka krallık meclisi de toplanmıştır. Romadaki Alman büyük elçisi bu toplantıda hazır bulunmuştur. Diğer taraftan Vatikandaki Hariciye işleri komisyonu da bu hafta ikinci defa olmak üzere bugün toplanmıştır.

Badoglio daima vakit kazanmak için ısrar etmektedir. Fakat nazırlarından bir çokları teslim olmak taraftarıdır.

İtalya kabinesinin dünkü kararları

Roma 5 (T.P.) — Bugünkü perşembe

(Arkası sahife 3, sütun 2 de)

Dünya ne bekliyor?

— Avrupa kalesi, Avrupa kalesi!

Şu iki kelimelik tabirin içinde saklı duran mana aykırılığına hiç dikkat ettiniz mi?

Avrupa kalesi ne demektir? Genişlemiş, kıt'a çapına ulaşmış bir kale mi, yoksa ufalmış, kale sınırları arasına kapanmış bir kıt'a mı? Ayırd etmek imkânsız.

Bir tek tabirin bünyesinde gördüğümüz bu mana aykırılığı bile devrimizi vasıflandıran ölçü ve muvazene buhranını gözönünde canlandırmağa yetecek kadar açıktır.

Evet, tarihte benzerine raslanmamış bir ölçü ve muvazene krizinin en can alacak anlarını yaşıyoruz. İnsan topluluklarını ilgilendiren herhangi bir aksyon ve düşünce alanına başımızı uzatırsak, orada mutlaka bir ölçü ve muvazene buhranile burun buruna geleceğimizden hiç şüphemiz olmasın. İlim, felsefe, san'at gibi pürüzsüz fikir ve duygu sahalarından başlıyarak iktısada, endüstriye, politikaya, ideolojilere, askerlik hareketlerine varıncıya kadar her yerde ölçüsüzlük, her yerde muvazenesizlik!

Eski zamanda milletler muayyen gayeler uğrunda harbi göze alırlardı. Bu gayelere ya varılır, yahud da varılamazdı. Her iki şekilde de harb yalnız o gayeler etrafında yapılır. Gaye ortadan kalkınca sulh da geri gelirdi. Milletlerin inkişafı, imparatorlukların genişleyip parçalanması, ayrı ayrı harblerde muayyen hedeflerin birer birer elde edilmesile yahud sıra sıra elden kaçırılmasile olurdu.

İlk Merovingien'lerle teşekkül etmeğe başlıyan Fransa, XIV. Louis devrine kadar tam gelişimini bulmak için bin yıl bekledi. Kanunî devrindeki Osmanlı İmparatorluğu o muhteşem saltanatı üç yüz yıldan daha kısa bir zamanda kurmağa muvaffak olduğu gün, bu yükselişi çok hızlı bulanlar vardı. Tarihte yıldırım sür'atile yapılan en şaşırtıcı bir hâdise diye bellediğimiz islâmlığın gelişimi, doğumundan ancak yüz elli, iki yüz yıl sonra kendinden bahsettirmeğe başlar.

Cemiyetlerin ve ideolojilerin gittikçe daha kısa zaman fasılaları içinde doğup büyüdükleri bugün doğrudur. Yeryüzünde nüfus kesafetinin artması, nakil vasıtalarının tekâmülü, türlü teknik buluşlar, topluluktan topluluğa temasları daha sık bir hale getirdi. İnsanları şu veya bu inanc etrafında birleştirecek yahud ayıracak fikir cereyanları şimdi bir şimşek hızile dünyanın bir ucundan öbür ucuna akabiliyor. Bütün bunlar bir hakikat!

Fakat içinde çırpındığımız ölçü ve muvazene buhranile bu hakikat arasında ne alâka var?

Eğer cemiyetlerin oluşunu hazırlıyan umumî şartlar, bugün daha çabuk gelip geçiyorsa, insanları yakan ihtiras ateşi, herhalde çok daha çabuk parlayıp sönüyor. Yetmiş, seksen yıl önce henüz millî birliğini kuramamış öyle topluluklar gördük ki, bugünden yarına dünyayı ellerine geçirmek sevdasile silâhlanarak vuslat döşeğine gidercesine cephelere koşup koşup öldüler. Roma imparatorluğunun bin yıllık gelişim tarihi önünde hayran kalan havsalalar, benzer bir imparatorluğun yirmi yıl içinde kurulabileceğine nedense inanıverdiler.

Geçen harb sonunda birden parlıyan bu inanc şimdi aynı hızla yıkılırken, vaktile milletlerin hürriyetini müdafaaya kalkanlar arasından bugün hiç de beklenmedik derecede ölçüsüz ve muvazenesiz iddialar ileri sürüldüğü görülüyor.

Bir kısım insanlar milyonluk kütlelere tahakküm etmek istediklerinden dem vururken hürriyeti korumağa çalışanlar sadece hürriyet şarkısını okuyorlardı. Tarih yıldızı cephe değiştirir gibi olunca, hürriyet orkestrasının sesi de gittikçe pianissimo çıkmağa başladı. Onun yerine intikam, ceza, tahakküm marşlarının creçendo'sunu dinliyoruz.

NADİR NADİ

(Arkası sahife 3, sütun 4 te)

Ruslar Orel'den sonra Bielgorodu da aldılar

Berlin mahfillerine göre

Alman ordusu bu yaz mevsiminde yeni bir tabiye tatbikına başlamış

Londra 5 (Radyo) — Şark cephesinde Orel'in sukutundan sonra, dün de Ruslar Bielgorod şehrini zaptetmişlerdir. Bielgorod, Orel'in 150 kilometre cenubunda ve Donetz nehrinin sağındadır. Bu kesimde bir haftadanberi büyük bir meydan muharebesi devam etmekte idi.

Mareşal Stalin, bu haberi bizzat bildirerek zaferin 120 pare top atılmak suretile kutlanmasını emretmiştir.

Alman tebliği

Führerin umumî karargâhı 5 (T.P.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Soveytlerin dün Mius cephesinde Kuibişevo'nun şimalindeki yeni işgal edilen Alman mevzilerine karşı kuvvetli piyade teşiklleri ve müteaddid tanklarla yaptıkları mukabil taarruzlar neticesiz kalmış ve düşmana yüksek zayiat verdirilmiştir. Sovyetlerin Donetz'in orta kesimindeki hücumları da semeresiz kalmıştır.

Bielgorod bölgesinde kâh bir tarafın ve kâh diğer tarafın lehine olarak cereyan eden ağır savaşlar devam etmektedir.

Orel kesiminde cephenin kısaltılması için evvelce karar verildiği tarzda 4 ağustos gecesinden 5 ağustos gecesine kadar Orel şehri, düşman tarafından bir müşkülâta maruz kalınmaksızın, tahliye edilebilmiştir. Her türlü mühimmat ve cepane muntazam bir tarzda geriye alınmış ve savaş için ehemmiyeti haiz olan tesisler tamamen tahrib edilmiştir.

Ladoga gölünün cenubunda Sovyetlerin kuvvetli taarruzları hatlarımız önünde tardedilmiştir. Dün şark cephesinde

(Arkası sahife 3, sütun 2 de)

Mülteciler meselesi

Cevabî notamız bugünlerde yollanacak

Bunda mevzuun Türk hükümranlık haklarına taallûk ettiğine bilhassa işaret olunduğu tahmin edilmektedir

Ankara 5 (Telefonla) — Haber aldığımıza göre, Mihver devletleri zimamdarlarının bitaraf memleketlere vuku bulması muhtemel iltica hakkında hükûmetimiz tarafından Sovyetler Birliğine verilecek olan cevabî nota hazırlanmış bulunmaktadır. Bu nota Moskova büyük elçimiz tarafından Sovyetler Birliği Hariciyesine tevdi edilecektir.

Öğrenildiğine göre, Sovyet müracaatinde ileri sürülen vaziyet notamızda tetkik edilmekte ve bunda ne bir iltica ne de iadei mücrimın meselesi bahis mevzuu olmadığı kaydolunmaktadır. Bu mevzuu nihayet bir yabancının memlekete rada kabulü meselesi mevzuu bahsolabileceği ve bunun ise doğrudan doğruya hükümranlık hakkına taallûk eylediği işaret edilmektedir.

Berlinin telâkkisi

Berlin 5 (a.a.) — Tarafsız memleketler basınının iltica meselesi hakkındaki İngiliz, Amerikan ve Sovyet teşebbüsü karşısında aldığı tavır, Berlin mahfillerince kat'î bir red mahiyetinde telâkki edilmektedir.

Müttefik devletlerin her vasıtaya baş

(Arkası sahife 3, sütun 4 de)

Şark cephesinden resimler: Alman ağır sahra bataryaları ateş açıyorlar

Roma gene bombalanacak

BERLİNE BAKILIRSA

Katania çoktan boşaltılmış

Fakat İngilizler farkında olamamışlar!

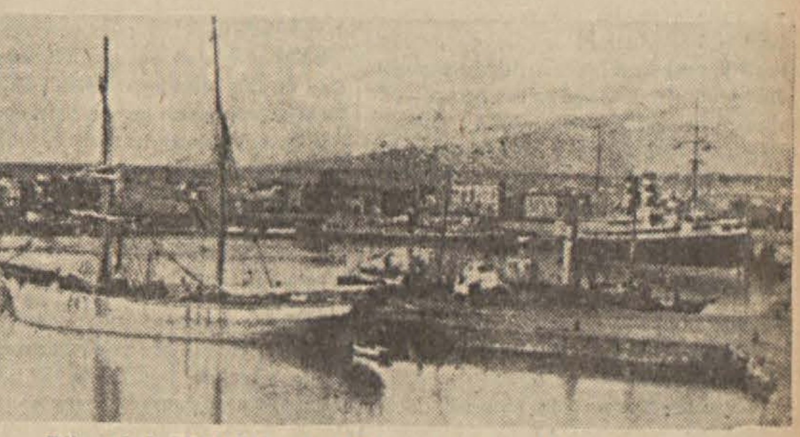

Dün sabah Müttefikler tarafından zaptedilen Katania iimanı

8 inci Ingiliz ordusu

Katania ve Paterno'yu aldıktan sonra Etna sırtındaki Mihver mevzilerine dayandı

General Eisenhower Amerikan umum karargâhı 5 (a.a.) — Catane 5 ağustos sabahı saat 8.30 da General Montgomery kuvvetleri tarafından işgal edilmiştir. Stratejik bir mevzi olan Centuripe'in evvelce işgal edilmiş olması bu muvaffakıyeti mümkün kılmıştır. 8 inci İngiliz ordusu tümenleri bütün bölgeye hâkim olan tepeler üzerinde bulunan bu son mevziden Catane limanına doğru inmişlerdir. Uzun müddet dayanan bu şehre ilk giren kıt'alar, Mareth hatlarını yaran 50 nci İngiliz tümeni, 51 inci İskoçya tümeni ve Dunkerque'te savaşmış olan 78 inci İngiliz tümenine mensub eski askerlerden mürekkebdi. Yüzlerce Alman esiri alınmıştır. Daha çok sayıda esirler alınacağı ümid edilmektedir. Bu, Alman ric'at hatlarının Müttefik hava kuvvetlerile top bataryalarının ateşi altında bulunmasından ileri gelmiştir. Ayni zamanda düşmanın ric'at hattı Catane yakinindeki kesimlerde hare-

(Arkası sahife 3, sütun 5 te)

Askerî vaziyet

Orelin düşmesi ve harb talihinde değişiklik

Yazan: Emekli General

H. Emir Erkilet

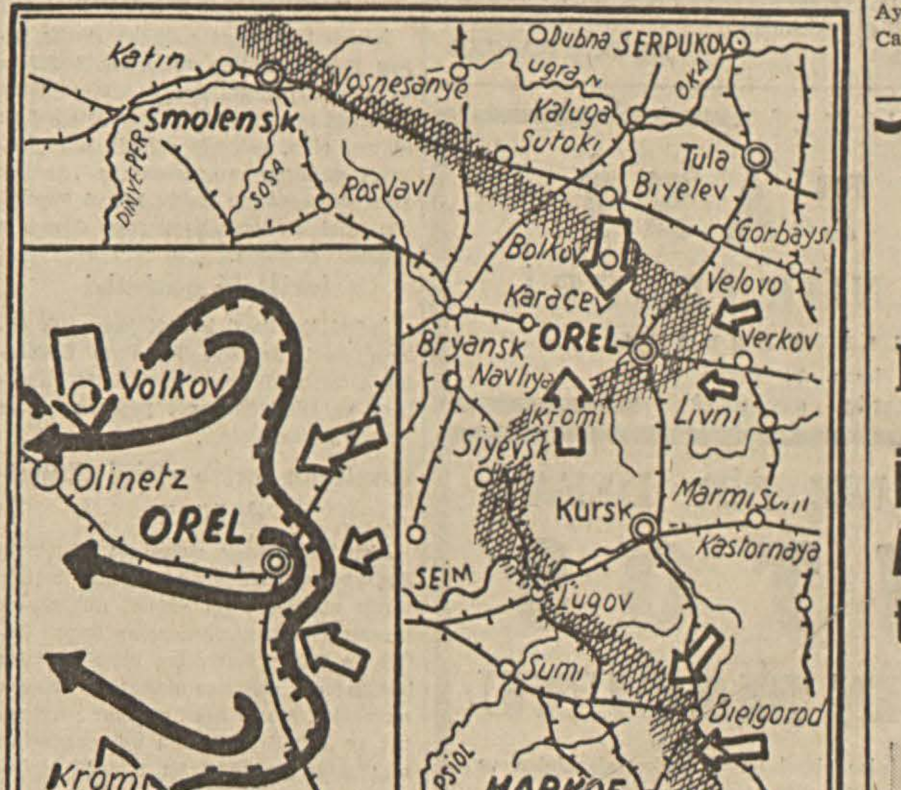

Şark cephesinde bugünkü harekâta sahne olan kesimleri ve Orel'deki ric'ati gösterir harita

1941 yılının ilkteşrin ayının bidayetindenberi Alman ordusunun elinde doğu cephesinin merkez bölgesinin müstahkem bir dayanma yeri vazifesi gören eskiden 100,000 nüfuslu Orel şehri, temmuzun 5 inde başlıyan 1943 yaz savaşının ilk ayının verdiği manen ve maddeten büyük ilk neticesi olarak Sovyetlerin eline düşmüştür.

Almanlar burasını rızalarile boşalttıklarını, Ruslar da zaptettiklerini iddia ediyorlar. Orel, Rusların bilhassa son günlerde şehrin cenub batısına doğru Kromy bölgesinde gene muazam piyade ve zırhlı kuvvetlerle yaptıkları çok şiddetli hücumlar neticesinde Almanlar tarafından boşaltılmak zorunda kalmıştır. Böyle olmasaydı Rusların bu şehir çevresindeki Mareşal Von Kluge'nin ordusunu tam bir çember içine alarak, Stalingraddakine benzer bir felâkete uğratabilirlerdi.

Ruslar ayni zamanda ve âdet olduğu üzere, Almanların Orel'de büyük ölçüde malzeme ve mühimmat depolarile hesabsız ganimetler bıraktıklarını bildirirken Londra radyosunun dün sabah Alman-

(Arkası sahife 3, sütun 5 te)

FRANSIZ MİLLÎ KOMİTESİ

İngiltere ve Amerikanın henüz tanımağa dair bir kararları yok

İngiliz Hariciye Nazırı M. Eden

Londra 5 (B.O.W.) — Avam Kamarasında, muhafazakâr meb'uslardan Mr. Boothby, Hariciye Nazırı Mr. Eden'e, İngiltere hükûmetinin General Giraud ve General De Gaulle arasında vukua gelen itilâftan sonra, hükûmetin, Fransız Millî Kurtuluş komitesini tanıyıp tanımıyacağını sormuştur.

Nazır, bu anlaşma hakkındaki takdirkâr hislerini anlattıktan sonra, kendisinin, Fransız vahdeti ve Fransız gayretlerinin iştirak derecelerinin artmasını arzu ettiğini söylemiştir. Millî Komiteyi tanıyıp tanımamak meselesi hususunda,

(Arkası sahife 3, sütun 3 te)

GÜNÜN MEVZULARI

İngiliz donanmasının eski ve yeni vaziyeti

Yazan:

ABİDİN DAV'ER

İngiltere Bahriye Nazırlığı, harbin başından 1943 senesi mayıs sonuna kadar, İngiliz donanmasının verdiği harb gemisi zayiatını neşretmiştir. Bu resmî listeye göre, harbin 3 yıl ve 9 ayı içinde, İngiliz deniz kuvvetleri, muhtelif cephelerde şu gemileri kaybetmişlerdir:

Zırhlı:	5
Uçak gemisi:	5
Kruvazör:	25
Muhrib:	103
Denizaltı:	55
Yardımcı gemi:	272
Yekûn:	465

Bahriye Nazırı M. Alexander'in beyanatına göre, bu 465 gemiye mukabil, harbin başındanberi İngiliz donanmasına 900 yeni harb gemisi iltihak etmiştir. Bu yekûnda, 1940 yılında Amerikadan alınan 50 eski muhrib dahil değildir. Böylece kayıblar, bir misli fazla yeni gemi ile telâfi edilmiş oluyor.

Geçen sene biz İngilterede iken M. Alexander 19 eylûlde Şefild'de bir nutuk söyliyerek İngiliz donanmasının 3 yıllık harb gemisi zayiatını ilân etmişti. Bu kayıblar da şöyle idi:

Zırhlı	5
Uçak gemisi:	5
Kruvazör:	24
Muhrib:	85
Denizaltı:	39

İki listenin tetkiki gösterir ki 1942 eylûlü başından 1943 mayısına kadar 9 ay içinde, İngiliz donanması, hiç zırhlı ve uçak gemisi kayetmemiştir. Son 9 aylık kayıblar, yalnız 1 kruvazörle 16 muhrib, 16 denizaltıdan ibarettir. 1 eylûl tarihindeki listede yardımcı gemilerden bahsedilmediği için, bunların 9 aylık kayıblarını bulmak mümkün değildir. Esasen, yardımcı gemiler de, donanmanın esas muharebe kuvvetine dahil bulunmaz.

Zırhlılar:

Şimdiye kadar kaybedilen zırhlılar şunlardır:

1 — Royal Oak:	29,150	ton
2 — Hood:	42,100	»
3 — Barham:	31,100	»
4 — Prince of Wales	35,000	»
5 — Repulse:	32,000	»

Uçak gemileri:

Batan uçak gemileri de şunlardır:

1 — Courageous:	22,500	ton
2 — Glorius:	22,500	»
3 — Ark Royal:	22,600	»
4 — Eagle:	22,600	»
5 — Hermes	10,850	»

Kruvazörler:

Batan 25 kruvazörden 5 tanesi 8250 ile 9850 ton arasındaki ağır kruvazörlerdir. Öteki 20 gemi de, 4850 tonla 10,000 ton arasındaki hafif kruvazörler sınıfına mensubdur. Ağır ve hafif kruvazör tasnifi geminin tonajına değil, taşıdığı topların çapına tâbidir. İngiliz donanmasındaki ağır kruvazörler 203 milimetrelik, hafif kruvazörler ise umumiyetle 152 milimetrelik toplar taşırlar, yalnız Dido sınıfı 5450 tonluk yeni kruvazörler 10 tane 132 lik topla teçhiz edilmiştir.

Muhribler:

İngiliz donanması bu harbde en çok muhrib kaybetmiştir. Bunun bir sebebi de muhribler gibi narin teknelerin, uçak bombalarına dayanamayışıdır. Kaybedilen 103 muhrib arasında 1870 tonluk büyük filotillâ önderlerinden 900 tonluk küçük ve eski muhriblere kadar her büyüklükte gemi vardır.

İngiliz donanmasında, harbin başında 175 muhrib vardı; kısa bir müddet sonra, bu yekûn 183 e çıkmıştır. 1940 senesi girerken tezgâhtaki 24 muhrib ikmal edildiği gibi ayni sene içinde Amerikalılar da 50 eski muhrib vermişlerdir. Harb içinde yeni yapılanlarla beraber, İngiliz donanmasının muhribleri, şimdi, 1939 eylûlündekinden eksik değil, fazla olsa gerektir. Glaskov limanını gezerken bitmiş ve inşa halinde bir çok yeni muhribler görmüştüm.

Denizaltılar:

Harb içinde batan İngiliz denizaltıları da, hatırı sayılır bir yekûn tutmaktadır Harbe girerken İngilizlerin 32 büyük, 24 küçük ve 6 tane de mayin dökücü olmak üzere 62 denizaltısı vardı. Tezgâhtaki gemiler de, bizim iki gemimizle beraber 13 tane idi. Bu gemiler de süratle ikmal edilerek hizmete girmiştir Böylece 1940 yazında İngilizler, 75 denizaltıya sahib bulunuyorlardı. Bunlardan mayıs 1943 sonuna kadar 55 tanesi batmıştır. Fakat sayısı meçhul olmakla beraber, bir hayli yeni denizaltı daha yapılmıştır. Nitekim gezdiğimiz Liverpul ve Glaskov harb limanlarında yeni denizaltılar yapıldığını görmüştüm.

Netice:

İngiliz donanması, bugün harbin başındakinden daha kuvvetlidir. 1939 eylûlü başından 1943 mayısı sonuna kadar yeni yapılarak hizmete giren 900 harb gemisi içinde, bunların sınıfları hakkında resmî malûmat verilmemekle beraber, 5 yeni zırhlı ile 6 uçak gemisi de vardır. İngilterenin harbe girerken 15 zırhlısı ve 7 uçak gemisi vardı. Bugün de en az 5 zırhlısı ve 8 uçak gemisi vardır. 1943 te bitmesi mukarrer Lion sınıfı 40,000 tonluk 2 zırhlının ve 1944 başında bitecek olan gene bu sınıftan diğer 2 zırhlının da bitmiş veya bitmek üzere olduklarını kabul etmek lâzımdır. Glaskov'da denize indirilmesi yaklaşmış, müteaddid büyük uçak gemileri de görmüştüm.

İngiliz donanmasında, bir çok yeni hafif kruvazörler de yapılmıştır. Yalnız modası geçmiş olan ağır kruvazör sınıfına yeni gemiler ilâve edilmemiştir.

Hulâsa İngiliz donanması, kuvvetini ve deniz hakimiyetini, bir an dahi kaybetmemiştir.

ABİDİN DAV'ER

HUSUSİ
BEKTAŞİ
FIKRA ve NÜKTELERİ
MEHMED ALİ NURBABA
Hakikî 221 fıkra. 75 kuruş
AHMED HALİD KİTABEVİ

GÜNDE YALNIZ BİR DEFA
DANTOS
HASAN DİŞ MACUNU
ile dişlerinizi temizleyiniz. Dişlerinize ebedî hayat verir, mikrobdan ve kirden, hastalıktan ve çürümekten vikaye eder.
Küçük 30, büyük 60 kuruştur. HASAN DEPOSU ve ŞUBELERİ

YAKUB SOYUGENC
OTOMOBİL ve ELEKTRİK Ticaretevi
Galata, Karaköy Palas karşısında 86 No.da açılmış'ır
OTOMOBİL: Kamyon aksamı ve teferruatı.
ELEKTRİK: Aksamı, büyük ve küçük tesisat malzemesi ocak, soba, avize vesaire.
Motosiklet Nsu: Motosiklet yedek aksamı ve teferruatı.
RADYO : Ve teferruatı.
İTHALÂT ve TOPTAN SATIŞ
Anadolu müşterilerinin siparişleri kabul edilir ve sür'atle tediyeli mal gönderilir.
Telefon: 42046 — Telgraf adresi: Soygenc — Posta kutusu 1546

SATILIK İKİ EV
Üsküdar İmrahor Doğancılar caddesinde 131 No.lı iki katta altı odası ve yemiş ağaçlarını havi bahçesile, deniz gören ahşab hane ve kezalik Üsküdarda Ayazma camii karşısında Ressamalirıza sokak 9, 11, 13 No.lı iki daireye ayrılmış 11 odalı maa bahçe ahşab hane ehven fiatla satılıktır. Görmek için içindekilere, görüşmek için İst. Yağ iskelesinde Basmacılar Ticarethanesine müracaat. Telefon: 21460.

Şehir haberleri

Münakalât Vekili şehrimize geldi

Ali Fuad Cebesoy, İzmirdeki tetkiklerini anlatıyor

İzmir hattını ve liman tesislerini tetkik eden Münakalât Vekilimiz Ali Fuad Cebesoy dün şehrimize gelmiştir.

Münakalât Vekilimiz dün vapurda kendisini karşılıyan bir muharririmize bu seyahati hakkında şunları söylemiştir:

«— İzmir hattında yaptığım seyahat benim için çok faydalı oldu; bundan dolayı çok memnunum. Bundan sonra en mütekâsif yolcusu olan Bandırma ve Mudanya hatlarını tetkik edeceğim. Daha sonra kömür havzasına ve belki daha ileriye kadar gideceğim.

Kömür havzasında gerek kömür nakliyatı gerekse vapurların ihrakiye alması işini yakından tetkik edeceğim. Kömür almağa giden şileplerin uzun müddet beklememeleri için tedbir alacağız.

Bandırma hattının İzmir ve hinterlandi yolcularının mühim bir kısmını almasına rağmen İzmir sür'at postasının yolcu ve eşya miktarı fazladır. Bunun için bu hatta Egeyi de ilâve edeceğiz.

Motörlü trenlerden istifademiz çok olacaktır. Bunların garı ve tamirhanesi İzmirde olduğundan şimdilik İzmire bağlanan üç hat üzerinde işliyeceklerdir. İleride İstanbul ve civarında da motörlü trenler çalışacaktır.

Denizyolları işletmesine ve deniz işlerimize verilecek yeni şekil hakkındaki projemizi tecrübelerimize ve İngiliz mütehassısların verecekleri raporlara istinaden kışa kadar hazırlıyacağız. Limanlar Umum Müdürlüğü teşkilâtı da bu proje ile tamamen Denizyolları teşkilâtı içine alınmış olacaktır.»

Meclis Reisimiz şehrimize geldi

Büyük Millet Meclisi reisi Abdülhalik Renda dün sabahki ekspresle Ankaradan şehrimize gelmiştir.

Ford müessesesi davası neticelendi

939 da Ford müessesesinden satılan hurda parçalardan dolayı gümrük muayene başmemuru Nasuhi Burak, muayene memuru İzzet Çınar, muayene memuru Yakub İlter, ambar memuru Muzaffer ve Kâzım haklarında açılan dava beraetle neticelenmiş ve karar Temyizce de tasdik olunmuştur. Bunlardan Yakub vefat etmiş, diğer üçü tekaüd olmuş ve İzzet Çınar tekrar -eski derecesile- vazifesine başlamıştır. 4 senelik kıdem hakkını kaybeden bu memurun mağduriyetine Vekâletçe mahal bırakılmıyacağı umulmaktadır.

Emniyet müdürümüz Erzurum Valisi oldu

İstanbul Emniyet müdürü Halûk Nihad Pepeyi, terfian Erzurum Valiliğine tayin olunmuştur. Yerine kimin tayin edileceği henüz belli değildir. Değerli bir idareci olan, çalıştığı sahada muvaffakıyet gösteren ve nezaketile herkese kendisini sevdiren Halûk Nihad Pepeyinin, yeni işinde de başarısının devamını temenni ediyoruz.

İzcilerin gezintisi

İnönü kız lisesi izcileri jimnastik öğretmenleri Remziye Rona'nın başkanlığı altında köylerde tetkiklerde bulunmak ve Uludağda spor yapmak üzere Bursaya gitmişlerdir.

Kızılayın tertib ettiği sünnet düğünü

Alemdar Kızılay şubesi 21 ağustosta Sarayburnu parkında bir sünnet düğünü tertib etmiştir. Bu sünnet düğününde tanınmış san'atkârlarımızdan Bayan Safiye ve Münir Nureddin, hususî şekilde hazırlanmış program dairesinde konser verecekler, ayrıca millî oyunlar oynanacak ve İsmail Dümbüllü ve arkadaşları tarafından da güzel bir temsil verilecektir.

Sünnet çocukları her gün saat 15 ten 20 ye kadar Eminönü Halkevinde kaydedilmektedir. Düğün biletleri de Marmara, Turan, Çemberlitaş, Alemdar ve Taksim sinemalarından tedarik edilmektedir.

İktısadî Fikirler

Faşizmin iktısadî cephesi

Yazan:

Targan Hacim Çarıklı

Mussolini'nin istifasile tarihe karışan faşizmi iktısadî bakımdan tetkik edebilmek için bu rejimin tatbikat sahasındaki iktısadî faaliyetlerini gözönünde tutarak kuruluşundan son günlerine kadar geçen zamanı ikiye ayırmak ve bu birbirinden tamamile ayrı karakterler gösteren zamanlardaki faşizmi ayrı ayrı tetkik etmek lâzımdır.

Bu zamanlardan birincisi faşizmin ilk kuruluşundan başlıyarak 1933 senesine kadar devam eden zaman, ikincisi ise Mussolininin 1933 te verdiği meşhur nutkile başlıyarak bu günlere kadar olan zamandır. Faşizm bu iki zaman zarfında birbirinden tamamile ayrı karakterler arzetmiştir.

1 — 14 ikinciteşrin 1933 e kadar devam eden faşizm hakkında söylenecek çok bir şey yoktur. Bu rejim komünizm, sosyalizm ve nasyonal sosyalizmin aksine ilk başlangıçta o zamanlar İtalyada hüküm süren karışıklıklara, anarşiye karşı bir aksülâmel, bir hareket olarak doğmuş, sonradan da kendisine bir iktısadî doktrin süsü verilmek istenilmişti. Faşizm bu iki zamanlarında doktrin bakımından çok fakirdir. Kendi iddiasına göre o ne sosyalist, ne de liberaldir ve kendi kendisinden başka bir şey değildir. İçtimaî vazifesi ve hedefi ise 1914 - 1918 harbinin bozduğu içtimaî ahengin yerine kaim olacak yeni bir ahenk yaratmak ve millî istihsali arttırmaktır.

2 — 14 ikinciteşrin 1933 tarihinden itibaren ise faşizm yeni bir karakter iktisab etmiş ve kapitalist rejimin aman vermez bir düşmanı olmuştur.

Bu tarihten itibaren faşizmin gayesi cemiyeti değiştirmek ve yeniden kendi prensiplerine uygun bir şekilde tanzim etmektir. Faşizm bu inkılâbı yapmak (inkılâb kelimesini İtalyanlar tercihan kullanmaktaydılar) için korporasyonlara (Lonca) dayanan bir rejim kurmuşlar, veyahud da faşizm bir korporasyonlar rejimi haline gelmiştir.

Faşizm yeni doktrinini ve yapılacak içtimaî inkılâbın mana ve lüzumunu izah için 1929 - 1933 iktısadî buhranını ileri sürmektedir. 1929 - 1933 iktısadî buhranı İtalyada kendisini diğer komşusu bulunan devletlere nazaran daha çok fazla şiddetli olarak hissettiriyordu. İtalyanlar bu iktısadî buhranın devri bir buhran mı, yoksa kapitalist rejimin sonunu işaret eden bir buhran mı olduğu hakkında tereddüde düşmüşlerdi. Sinyor Mussolini verdiği bir nutukta kapitalizmin kendisinden beklenilen iktısadî ve içtimaî vazifeyi yaptıktan sonra artık ihtiyarladığını ve günün yeni ihtiyaçlarına cevab veremiyecek âciz bir vaziyete düştüğünü ileri sürerek bu rejimin yıkılmağa mahkûm olduğunu iddia etmiş ve eğer hükûmet iktısadî faaliyetlere müdahale etmiyecek olursa bu rejimin 24 saat bile yaşıyamıyacağını söylemişti. Binaenaleyh kapitalizmi bir kenara bırakarak yerine yeni bir rejim kurmak lâzımdır. Bu rejim ise faşizmden başka bir şey değildir.

Faşizm, aynen kapitalizm gibi iktısadî faydası üzerinde tereddüd edilmiyen şahsî teşebbüs ve şahsî mülkiyeti muhafaza ederek bu hukukî müesseselere hürmet etmektedir. Fakat faşizmde devletin iktısadî faaliyetler üzerindeki müdahalesi o kadar mutlak, o kadar büyüktür ki serbestiyet prensipi pek tabiî olarak böyle bir cemiyette yer bulamamaktadır.

Faşizm temenni ettiği iktısadî inkılâbı yapmak için korporasyon ismi verilen, devlet ve şahsî teşebbüslerin iştirakile doğan müesseseleri kurmuştur. Ve bunun içindir ki İtalyan rejimine ayni zamanda korporasyonlar rejimi denilmektedir. İtalyan faşist telâkkisine göre korporasyonlar devletin iktısadî kuvvetini, zenginliğini, İtalyan halkının refahını temin maksadile kurulmuş müesseselerdir. Faşist telâkkisine göre siyasî kuvvet ancak iktısadî kudretle, iktısadî kudret ise ancak kuvvetli bir devletle kaimdir.

Korporasyon ismi verilen ve bütün İtalyan iktısadî faaliyetini ihtiva eden bu teşekküllerin siyasî ehemmiyetleri haric iki mühim iktısadî vazifesi vardır:

1 — Bunlardan birincisi şahsî teşebbüsü kontrol etmek,

2 — İkincisi ise şahsî teşebbüslerin kurdukları istihsal elemanları arasında bir ahenk yaratmak.

...Faşizme göre şahsî teşebbüs hürmet edilmesi lâzım gelen, içtimaî ve iktısadî bakımdan çok büyük rol oynıyan bir varlıktır. 19 uncu asrın büyük iktısadî medeniyetinin kurulmasında şahsî teşebbüsün çok büyük hissesi vardır. Fakat şahsî teşebbüs kendi başına bırakıldığı, kontrol edilmediği takdirde az zamanda içtimaî bir vazife görmekten uzaklaşarak doğrudan doğruya cemiyetin zararına ve müteşebbisin menfaatine olarak faaliyete geçiyor. Şu halde bu fevkalâde varlıktan istifade etmek için şahsî teşebbüsleri çok sıkı bir kontrola tâbi tutmak ve bir araya toplıyarak hedefin şahsî menfaatten ziyade millî menfaat olmasını temin etmek lâzımdır.

Bu maksadla 1934 senesinde İtalyada korporasyonlar kurulmuş ve adedleri 22 yi tecavüz etmiyen bu teşekküllere İtalyan iktısadî hayatının tanzimi vazifesi verilmiştir. Bu korporasyonların her birisi ayrı bir iktısadî faaliyete cevab vermektedir. İçinde bütün sanayi, ziraat ve banka müesseselerini toplıyan bu teşekküllerin çok geniş salâhiyet ve vazifeleri vardır. Meselâ istihsalin kalite, miktar ve cinsini tayin etmek, iptidaî maddeleri tedarik etmek amele ve patron arasındaki mukaveleleri hazırlamak, fiatları tayin ve tespit etmek vesaire.

Korporasyonlar kendi hareketlerini tayin edebilen hür ve müstakil müesseseler değillerdir. Hükûmetle aralarında çok sıkı bir işbirliği mevcuddur. Korporasyonların idare meclisini teşkil eden amele ve patron mümessilleri doğrudan doğruya devlet reisi tarafından tayin edilmektedir.

İtalya korporasyonlar sayesinde iktısadî bütünlüğünü yaratmak ve kendi hududları dahilinde kendi kendine yeten bir devlet olmayı istiyordu. Bu siyaset iktısadî olmaktan ziyade siyasî bir mahiyet arzetmektedir. Fakir ve mahdud İtalyan toprakları buna imkân vermedi. İtalyanlar nihayet otarşi politikasına veda etmek ve İtalyanın ancak müstemlekelerile birlikte bir iktısadî tamlık yaratabileceğini kabul etmek mecburiyetinde kaldılar.

Dört senedir devam eden harb neticesinde korporasyonların ne halde olduğunu bilmiyoruz. Fakat muhakkak ki İtalyan iktısadî durumu harbden çok müteessirdir.

Faşizm ilk başlangıcda bir aksülâmel, bir hareket olarak doğmuştu. Sonradan kendisine bir iktısadî doktrin süsü verildi. Faşizmin gayesi korporasyonlarla içtimaî inkılâblar yaratmaktı. Ömrü kâfi gelmedi.

Targan Hacim ÇARIKLI

Bayan Günselinin cenazesi

Romadaki karışıklıklar esnasında serseri bir kurşunla otomobilinde yaralanarak bilâhare vefat eden eski İstanbul Valisi Muhiddin Üstündağın kızı Günselinin tahnit edilen nâşı dün gelmemiştir. Bugün hususî tayyare ile şehrimize getirilecektir.

Cenaze merasimi önümüzdeki cumartesi günü Teşvikiye camiinde yapılarak Mecidiyeköyündeki Asri mezarlığa defnedilecektir.

Yarınki
AMCABEY
DE:
İkbal Düşkünü!
Çizen: Cemal Nadir Güler
Muamele!..
Yazan: Burhan Felek
12 Sahife!
DESTAN..
HİKÂYE..
ROMAN..
ŞİİR..
FIKRA..
4 Renk!

Yarın akşam: Büyükdere
BEYAZ PARK'ta
Münir Nureddin
KONSERİ

VAKUM MAKİNESİ
SATILIKTIR.
Avrupa mamulâtı, komple pompasile birlikte.
Satılık Vidalı yahud Hidrolik pres aranıyor.
Müracaat: Posta kutusu 48, Pangaltı

FLORYADA SATILIK BAHÇELİ ARSALAR
Florya istasyonuna on dakika. asfalta 400 adım Orman S. Nr. 6 Halid B. Bağında nâdide meyve ve üzümü mebzul ikişer dönüm geniş cepheli denize nazır değerli köşk arsaları satılıktır. Tel: 41227

Fennî Sünnetçi EMİN FİDAN
Sünnet mevsimi başlamıştır. Evlerinde sünnet yapılması müsaid olmıyanlarla taşradan bilhassa sünnet için gelen ve gayrimüslimlerden fennen bu ameliyeye ihtiyacı olan yaşları büyük ve küçük olsun ameliyatları kabinemde veyahud hususî hastanelerde muvaffakıyetle yapılır.
KABİNE: Beşiktaş Erib apartıman. Telefon: 44395.
EV : Suadiye İstasyon arkası Akkurd sokak No. 17

19 MAYIS
Memleketin yegâne gençlik ve spor gazetesidir
YARIN
Müvezziinizden isteyiniz

Raşid Rıza
Yeni Kadrosile
PEK YAKINDA
Temsillre başlıyor.

GELİŞİ GÜZEL

Uzun ömrün sırrı — Kokular ve saatler

Uzun ömrün sırrı

Meşhur fıkradır. Canından bıkan ihtiyar oduncu, «gel, canımı al!» diye çağırdığı Azraili karşısında görünce, «oğlum, şu yükümü sırtıma ver de gideyim» demiş. Can kaygusundan yana, hepimiz birer ihtiyar oduncuyuz.

Her şeyden bıkan insan, yaşamaktan bıkmıyor. Yüz yılı doldurmuş pinponları yere göke koyamıyoruz. Dazlak başlarına, dişsiz çenelerine, su mahallebisine dönmüş yüzlerine, feri kaçmış gözlerine, gıpta ile bakıyoruz. Neyliyelim ki, ölmek gibi, kalmak da elimizde değil.

İsveçli bir fizik âlimi, kadınların yirmi iki, erkeklerin yirmi altı yaşına kadar harab olan vücud hüceyrelerini tamir edecek kuvvette taze hüceyrelere sahib olmaları mazhariyetini, o yaştan sonraya da teşmil etmek imkânını bulmuş.

İnsan vücudünün ihtiyarlaması, kozmik ışıklar yüzündendir diye bir rivayet var. Büyük bir şehir, bombardımana maruz kaldığı takdirde, nasıl derece derece yıkılır, yok olursa, insan vücudü de, güneş şualarının bombardımanı altında, azar azar, ayni akıbete uğruyor. Bu bombardımana karşı korunmak yolunu bulur bulmaz, artık, yüzlerce yıl yaşamamız, hattâ ölmezliğe ermemiz, işten değilmiş.

İsveçli âlim, bu iş için şu tavsiyede bulunuyor: İnsanlar, en az altı metre kalınlığında kurşun zırhlar içinde yaşamalıdır.

Kurşun zırh içinde yaşamağa, tam gelişme devresinde başlamak gerekmiş. Yani, kadınsanız yirmi ikisinden, erkekseniz yirmi altısından evvel, kurşun kılıfa bürünmek şart. Bunu yaptınız mıydı, bir defa, ölmezlik, elde bir. Saniyen, kurşun kılıf içinde geçen gelişme devresinde, hüceyreler harab olmaktan kurtulduğu için, boyunuz alabildiğine uzıyacak, şöyle bir yirmi beşle, otuz metre arası bir şey olacak.

İsveçli âlim, tam gelişme devresinde başlıyacak olan bu kurşunla hayatın, ne kadar devam edeceğini söylemiyor. Gözönüne bir ölmezliği getirin, bir de, otuz metre boyla, kıyamete kadar, kurşun kılıf içinde ömür sürmeği! İsveçli âlim, minareden ilham almışa benziyor.

Kokular ve saatler

Saat iyi şeydir. Malûmu ilâm için söylemiyorum. Bir düşünelim, bakın. Kronometre gibi, elifi elifine işliyeni iyidir: Vaktin tam değerini buldurur. Ne vapuru kaçırtır, ne treni.

İleri gideni iyidir: Vakit kazandırır.

Geri kalanı iyidir: Zamanında yetişmek istemediğiniz randevularda, mükemmel yalancı şahidlik eder.

Saat dediğimiz nesne, bu üç neviden ibaret olduğuna göre de, iyi şeydir vesselâm.

Doğru gidenine bir diyeceğim yok. İleri gidenini de şimdilik bir tarafa bırakacağız. Lâkin, geri kalan saatler, meğer öyle hassas şeylermiş ki, duygudan yana, insanı bile geçiyormuş. Hem de geri kaldığı halde.

Evet, İsviçre fabrikalarından birinin, saatleri gerileten hâdiseler üzerinde incelemeler yapmağa memur lâboratuvarında, uzun tecrübelerden sonra, gayet tuhaf bir netice elde edilmiş. Bazı kuvvetli kokuların ceb ve bilek saatleri üzerinde, işleyiş bakımından, tesiri oluyormuş.

Hattâ, saatlerin, muhtelif kokulara göre, ne nisbette bozukluklar arzettiğini gösteren bir de barem cetveli tertib edilmiş.

İncelemelerin bir neticesi de şu: Saatlerin âyarını en çok bozan koku, gül kokusu imiş.

Önce, yelkovanlı akreb, kokuyu alıp müteessir oluyor, sonra bu intıba, dişlilere intikal ediyor, onlarda bir ağırlaşma husule geliyormuş. Arkadan, bir iki depreni, saatte de bir gerileme.

Demek ki, gülün damına düşen, yalnız bülbül değil; mübarek çiçek, bülbül gibi, saatin de başını döndürüyor.

İsviçre fabrikasının tecrübesi neticeleri, saatçilik âleminde resmen yayıldıktan sonra, bozulan saatlerimizi tamire götürdüğümüz zaman, saatçi, eskiden olduğu gibi «maşası yerinden oynamış; dolabı düşmüş; taşı kırılmış; zembereği kopmuş» filân neviden teşhislerin yanısıra, saatin kapağını açıp içini kokladıktan, kulağına götürüp kalbini dinledikten sonra: «Saatiniz âşık! Malûm ya, gül mevsimi!» hükmünü de verecek mi dersiniz?

H—V

HEM NALINA MIHINA

Askerî tahminlere dair

Dün, vapurda, tanımadığım bir okuyucu, yanıma gelerek kendini takdim ettikten sonra, Orel'in düşmesi münasebetile bana, şu sözleri söyledi:

— Bizim askerî muharrirlerin hepsinin değil; fakat büyük bir kısmının tahminlerinde, acemi bir nişancı gibi, isabet pek az oluyor. Yalnız gazetelerde değil, radyoda bu, böyledir. Nitekim, Radyo Gazetesi, salı günü akşamı, Rusların Orel'i alamıyacaklarını, çünkü taarruz kudretlerinin tükendiği görüldüğünü söylemişti. 24 saat geçmeden Orel düştü. Bir emekli generalin yazdığı kitabdaki ekseri tahminleri, olaylar pek kısa bir zamanda yanlış çıkardı. Bu, neden böyle oluyor?

Bunun neden böyle olduğunu aklımın erdiği ve dilimin döndüğü kadar şöylece anlattım:

Bir defa askerî tahminlerde yüzde yüz isabet olamaz. Bunun iki sebebi vardır:

1 — Tahmini yürüten, hakikati olduğu gibi ifade etmiyen resmî tebliğlere dayanır. Elinde başka doğru malûmat olmadığı için aldanır.

2 — Harbde sürpriz büyük rol oynar. Bütün meşhur askerî muharrirler ve büyük kumandanlar, harbin meçhullerle dolu olduğunu kabul etmişlerdir. Önceden bilinmiyen, beklenmiyen, hatta umulmıyan bir şey çıkar, bütün hesabları altüst eder. Meçhullerin hesabları bozması, harbin umumî gidişinde olduğu gibi, meydan muharebelerinde de sık sık vaki olur. Tabiat, hatalar, maddî yorgunluklar, ruhî sebebler yani maneviyat bozuklukları vesaire, bu meçhulleri aleyhte olarak doğurur; bazan, meçhuller lehte olarak tecelli eder. Harbin bu acı tatlı sürprizlerini masa başında acele yazı yazan askerî muharrirler değil; hatta karşılıklı dövüşen orduların başkumandanları ve kumandanları dahi bu meçhulleri önceden keşfedemezler. Bir manevrada, kendi şahid olduğum küçük bir misali arzedeyim:

1937 Ege manevralarında kırmızı taraf taarruza geçtiği zaman birdenbire tufan gibi bir yağmur yağmağa başladı. Piyadenin yalnız kunduralarını ıslatan bir dere, korkunc bir sel halini aldı. Kırmızı tümenlerden birinin bazı birlikleri dereyi geçmiş; fakat topçusu ve büyük kısmı, beri tarafta kalmıştı. Eğer, mavi taraf, bir mukabil taarruz yapsaydı, azgın bir nehir halini almış olan derenin öte tarafındaki kırmızı birlikleri imha edebilirdi. Fakat tam bu sırada, paydos işareti verildi. Bu anî şiddetli yağmurla kuru derenin, coşkun bir nehir halini alması, hesabları bozan bir sürpriz olmuştu.

Tahminlerdeki isabetsizliğin bu iki esas unsurundan başka, askerî muharriri yanıltan bir takım hususî ve şahsî sebebler de vardır. Bunları da şöyle hulâsa edebiliriz:

1 — İki tarafın sevkülceyş ve tabiye usullerini iyi bilmemk;

2 — Yeni silâhların ve bilhassa hava kuvvetlerile zırhlı birliklerin tesirleri hakkında tam malûmat sahibi olmamak;

3 — Tahminleri yürütenin zekâ ve görüş kabiliyetinin kifayetsizliği;

4 — Muharrrin, hissen bir tarafın galebesini istemesi ve o tarafın resmî tebliğlerine körü körüne inanarak karşıki tarafın tebliğlerine itimad etmemesi.

Bütün bu sebebler, ayrı ayrı tahmin yapanı yanıltacağı gibi, hepsi bir araya gelerek onu, daima, yanlış tahminlere sürükliyebilir.

En iyisi, yüzde yüze yakın kendini göstermiyen ve neticesi belli olmıyan vaziyetler karşısında kat'î tahminler yapmamak, muhtelif ihtimalleri sıralamaktır. Böyle yapılmazsa yazılan şey teknik tahmin değil propaganda olur.

Üniversitede yeni tayinler

Emekliye ayrılan Üniversite Rektörü ile profesörlerin yerlerine bugünlerde tayinler yapılacaktır.

Maarif Vekili Hasan Âli Yücel dün öğleden sonra profesör Tevfik Sağlamı ziyaret ederek bir müddet görüşmüştür.

CUMHURİYET
Nüshası 8 kuruştur.
Abone şeraiti

	Türkiye için	Haric için
Senelik	2250 Kr.	4650 Kr.
Altı aylık	1200 »	2500 »
Üç aylık	650 »	1400 »
Bir aylık	240 »	Yoktur

Dikkat
Gazetemize gönderilen evrak ve yazılar neşredilsin edilmesin iade edilmez ve ziyaından mes'uliyet kabul olunmaz.

SON HABERLER

Siyasî İcmal

Üç cepheli harb

Günün en mühim haberleri, şark cephesinde Orel'in ve İtalya cephesinde Katanyanın sukutudur.

Şark cephesinde üç haftadır Alman kuvvetlerinin sarfettiği gayretler boşa gitmiş ve neticede şark, şimal ve cenubdan ilerliyen Rus orduları Orel'i ele geçirmeğe muvaffak olmuşlardır.

Sovyetlerin daha sonra da ileri hareketlerine devam edip edemiyecekleri şüphelidir. Çünkü Almanların iki senedenberi bu mıntakayı tahkim etmekle meşgul oldukları malûmdur. Fakat bu da Orel'in sukutundaki ehemmiyeti küçültecek mahiyette değildir. Çünkü bu hâdise, Sovyet - Alman harbini yeni bir safhaya nakletmektedir.

Şimdiye kadar göze çarpan hâdise, Almanların yaz mevsiminde ilerledikleri ve Sovyetlerin kış mevsiminde vaziyetlerini düzeltmeğe uğraştıkları idi. Şimdiki yaz mevsimi ise, bu vaziyeti de değiştirdi ve Sovyetlerin yaz mevsiminde de taarruza geçmeğe ve muvaffak olmağa başladıklarını belirtti. Bunun Mihver hesabına yepyeni bir değişme teşkil ettiğini söylemekle hakikati ifade etmiş olacağımıza inanıyorum. Yani, Sovyetler, şimdiye kadar yalnız kışın ele geçirdikleri teşebbüs kudretini yaz mevsimine de teşmil etmiş bulunuyorlar. Bunun sebebi ne olabilir?

Alman radyosunun askeri muharriri General Dietmar bunu anlatmak için, Almanların iki cephe üzerinde değil, üç cephe üzerinde harb ile karşılaştıklarını, yani bir taraftan şark cephesinde, diğer taraftan cenub cephesinde harb ettikten başka hava cephesi ile meşgul olduklarını ve Almanyanın bu cephelerden hiç biri üzerine bütün kuvvetlerini teksif edemediğini söylüyor.

Bu izahın ifade ettiği manalar üzerinde uzun uzadıya durmağa lüzum yoktur. Çünkü askeri muharririn ne demek istediği aşikârdır. Bu sözlere ilâve edilecek bir şey varsa, şark harbinin de cenub harbinin de ve hava harbinin de bundan böyle daha fazla şiddetleneceğine göre işin nereye varacağını sormaktan ibarettir. Fakat bu sualin cevabını vermek bize değil, hâdiselere aiddir.

Şark cephesinin arzettiği bu durumu tesbit ettikten sonra cenub harbine geçebiliriz.

Müttefikler burada geçen pazardanberi yeniden taarruza geçmiş ve bu taarruz neticesinde bir çok şehirlerden sonra Katanya da sukut etmiştir. Arada vuku bulan muharebeler şiddetli idi ve en büyük mukavemeti Almanlar göstermişlerdir.

Bütün belirtilere göre Mihver, bu en son safhada da mukavemete devam edecektir. Çünkü Mihverin, Sicilya mukavemetini uzatmak sayesinde, İtalyada yeni bir istikrar husulünü umduğu anlaşılıyor. Mihverin buna muvaffak olup olamıyacağı hakkında şimdiden bir hüküm vermek doğru değilse de Müttefiklerin de bunu ihmal etmiyeceklerini söylemek yanlış olmaz. Bahusus kara, hava ve deniz üstünlüğü Müttefiklere geçmiş olduğu umumiyetle kabul olunduğuna göre bu ümidin de mühim bir şey vadedeceği tahmin edilemez. Bu yüzden cenub harbinin ilk veçhesini tamamlamak üzere olduğunu söylemek mümkündür.

Görülüyor ki, Sovyetlerin şarkta, yaz mevsiminde de teşebbüsü eline aldıkları sırada Anglo-Saksonlar da cenubdaki teşebbüsler için hazırlanmakta ve bu vaziyet Avrupa harbine yeni bir mahiyet vermektedir.

Ömer Rıza DOĞRUL

Havayolları için biletler nasıl alınacak?

Devlet Havayollarında bilet ticaretini önlemek için bundan sonra biletlerin hüviyet varakasile verilip yolcuların gene hüviyet varakalarını gösterdikten sonra uçağa bindirilmesine başlanmıştır. Demiryollarında da ayni şeklin tatbikı mukarrerdir.

Anadolu yakasına bugün su verilmiyecek

Yeni su tesisatında yapılacak ameliyattan dolayı Kuzguncuk, Kandilli, Çengelköy, Anadoluhisarı ve Yenimahalleye bugün saat 9 dan 18 e kadar su verilmiyecektir.

Ruslar Orel'den sonra Bielgorodu da aldılar

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

123 tank tahrib edilmiştir. Savaş, pike ve meydan muharebesi, uçak birliklerimiz muharebenin en hararetli cereyan ettiği noktalarda ve bilhassa Bielgorod ve Orel bölgelerinde düşmana ağır darbeler indirmişlerdir. Dünkü hava savaşlarında 161 Sovyet uçağı düşürülmüştür. 7 uçağımız geriye dönmemiştir.

Son iki hafta zarfında şark cephesi gerisindeki Sovyet çetecilerine karşı bilhassa Macar kıt'aları yalnız veya ordumuz ve S.S. birliklerimiz yardımile yapmış savaşlarda temayüz etmişlerdir.

Almanlar yeni bir tabiye tatbik ediyorlarmış!

Berlin 5 (a.a.) — Yarıresmi bir kaynaktan bildiriliyor:

Orelin bırakılması Alman askeri mahfillerinde bu kesimde yeni bir tabiye tatbikına başlandığı şeklinde mütalea edilmektedir. Sovyetler burada ancak usulü dairesinde boşaltılmış ve tamamen yanmış bir arazi haline gelmiş bulunan bir şehre girmişlerdir. Orel'in tahliyesi ile son haftalara aid Alman tebliğleri bir ehemmiyet kazanmış oluyor. Filhakika bu tebliğlerde Alman başkomutanlığının 1943 yaz muharebesinde umumî durumu gözönünde tutmaksızın bir noktaya takılıp kalmak istemediğine ve fakat tabiye mülâhazaları zarurî kıldığı takdirde arazi bırakılması cihetine gidildiğine işaret ediliyordu. Bundaki maksad ise daha evvelce hazırlanmış diğer mevzilerde düşmana yüksek kayıblar verdirmektir.

Sovyet tebliği

Moskova 5 (a.a.) — Sovyet geceyarısı tebliği:

4 ağustosta kuvvetlerimiz Orel istikametinde taarruzlarını muvaffakıyetle geliştirerek 6-12 kilometre kadar ilerledikten sonra Orel'e girmişlerdir. Şimdi burada sokak muharebeleri yapılmaktadır.

Orel istikametinde gündüz yapılan çarpışmalarda kıt'alarımız yeniden 80 meskûn mahalli geri almışlardır. Geri çekilmekte olan düşmanı takib eden birliklerimizden biri, 1000 den fazla Alman subay ve erini öldürmüştür. Düşmandan alınan malzeme şudur:

10 top, 32 havan bataryası, 110 mitralyöz, 11.000 obüs, 2 milyon mermi, 68 ton barut ve infilâk maddesi.

Bielgorod istikametinde kıt'alarımız düşmanla çarpışarak 6 kilometre ilerlemişler ve bu suretle mevzilerini geniş ölçüde düzeltmişlerdir. Aşağı Don'da mevziî ehemmiyette çarpışmalar neticesinde kıt'alarımız mevzilerini düzeltmişlerdir.

Leningrad cephesinde Mga'nın şimalinde ve şarkında şiddetli topçu düelloları yapılmaktadır.

Karadenizde batırılan gemiler

Berlin 5 (T.P.) — Alman bahriye teşkilleri Karadenize geçtiklerinin ilk gününden ağustos ayı bidayetine kadar 108,000 tonilâtoluk 73 parça düşman gemisi batırmışlardır.

Kızılordu Mius'u geçmiş

Moskova 5 (a.a.) — Kızılordu, Voroşilofgrad'ın cenub - batısında Mius ırmağını geçmiş ve ani bir baskınla zengin Donetz havzasına çıkmağa muvaffak olmuştur. Bu suretle Kızılordu, Almanların elinde bulunan kıyıya daha fazla ayak basmış bulunmaktadır.

İtalya harbe devam edecek

(Baştarafı 1 inci sahifede)

günü öğleden sonra saat beşte nazırlar meclisi Başvekil Mareşal Badoglio'nun başkanlığı altında mühim tedbirler hakkında müzakerelerde bulunmak ve kararlar vermek üzere toplanmıştır.

Şimal Adriyatik sahili harb sahası ilân edildi

Roma 5 (E.P.) — Lubliyana, Fiume ve Dalmaçya bölgeleri hareket sahası ilân edilmiştir. Perşembe gecesi neşredilen bu tebliğ 26 temmuz tarihini taşımaktadır.

Mussolini'nin Almanyaya gönderilmesini Göring istiyecekmiş

Madrid 5 (a.a.) — Mareşal Goering önümüzdeki hafta Führer'in fevkalâde murahhası sıfatile Romada kısa bir müddet bulunacaktır. Göringin İtalyanın müdafaa imkânlarını tetkik etmek üzere Mussolini'nin Almanyaya gönderilmesini istemesi melhuzdur. Anlaşıldığına göre, Kral bu talebe muhalefet etmektedir.

Korsikada büyük nümayişler

Berne 5 (a.a.) — Ajaccio ile Korsikanın diğer şehirlerinde büyük nümayişler yapılmıştır. İtalyan makamları adanın kontrolunu ellerinden çıkarmış gibi görünmektedirler. Bu büyük Fransız adasının hemen hemen her kasabasında Fransız bayrağı şimdi belediye binalarına çekilmiş bulunmaktadır.

İtalyan ricalinin servetleri tetkik ediliyor

Milâno 5 (E.P.) — Roma yürüyüş tarihindenberi resmî bir makam işgal eden veya siyasî faaliyette bulunan bütün şahısların menkul ve gayrimenkullerini vergi dairelerinin verecekleri malûmat üzerine tesbit etmek üzere hâkimlerden mürekkeb bir komisyon kurulacağı resmen bildirilmiştir. Bu komisyon bu gibi şahısların para ve emlâkini icabında hazineye mal edebilecektir.

Grandi bir darbei hükûmet hazırlamış

Londra 5 (a.a.) — Romadan alınan haberlere göre Duçe'nin sukutunu intaç etmiş olan hükûmet darbesini hazırlıyan, Grandi'dir. Grandi, Battai, General Cavista ve kendisinden mürekkeb bir triumvira (Üçler heyeti) vücude getirmek istiyordu. Bu heyet Savoie hanedanını devirecek ve cumhuriyeti ilân edecekti. Grandi, ayni zamanda sulh akdi için Müttefiklerle derhal temasa girecekti. Fakat bu hükûmet darbesi teşebbüsünden haber almış olan kral ile Mareşal Badoglio'nun daha evvel davranmış oldukları zannedilmektedir.

Fransız millî komitesi

(Baştarafı 1 inci sahifede)

şimdilik bir şey söyliyemiyeceğini de ilâve etmiştir.

Maamafih Mr. Boothbynin tanıma meselesinin geç kalmaması icab ettiğine ve bunun bir çok kimseler tarafından şayanı arzu olduğuna dair sarfettiği sözlere cevaben; Mr. Eden, tanıma meselesinin, bütün Müttefik devletler tarafından müttehiden yapılacağını beyan etmiştir.

Mr. Cordell Hull'ün beyanatı

Washington 5 (a.a.) — Gazeteciler, Hariciye Nazırı M. Cordell Hull ile mutad veçhile görüşmüşlerdir. Bunlardan birisi, Amerikan hükûmetinin, geçen hafta General Giraud ve General De Gaulle salâhiyetlerinin ayrılması şeklinde yeniden teşkilâtlandırılmış olan Fransız Millî Komitesine karşı durumunu değiştirip değiştirmiyeceğini nazırdan sormuştur.

M. Cordell Hull cevab olarak, Amerikan hükûmetinin, bu bahsin bütün safhalarına her gün daha ziyade ehemmiyet atfettiğini ve bu hususta başka bir şey ilâve edemiyeceğini söylemiştir.

Fransanın kurtulması yolunda işlenen cürümler affedildi

Londra 5 (L.P.S.) — Fransız Millî Kurtuluş komitesinin ıstar etmiş olduğu emirnamelerin tevali edişi keyfiyeti, ahenk ve itimadın artmasını göstermektedir. 22 temmuz tarihinde, Fasta 10 haziran 1940 tarihinden itibaren ve «Fransanın kurtulması» için yapılmış olan bütün cürümlerin meşru olduğu ilân edilmiştir. Bu cürümleri işlemiş olanlara karşı yapılmakta olan takibata da nihayet verilmiştir. Bu yüzden hapsedilmiş olanların hepsi tahliye edilmişlerdir.

Bir fen kurbanımız

Ankara 5 (Telefonla) — Gülhane Askeri Tıbbiye Tatbikat okul bakteriyoloji laboratuvarında tifüs aşısı hazırlarken vazife başından gözünden mikrob alarak hastalanan Dr. yüzbaşı Mehmed Tuna dün vefat etmiştir. Cenazesi bugün büyük merasimle kaldırılmış, Millî Müdafaa, Sıhhiye Vekillerile generaller, doktorlar ve kalabalık bir halk kütlesi bu merasimde hazır bulunmuşlardır.

Gözaltı edilen Amerikan tayyarecileri Ankarada

Ankara 5 (Telefonla) — memleketimizde mecburi iniş yapan sekiz Amerikan tayyaresinin gözaltı edilen mürettebatı Ankaraya getirilmiştir.

Dünya ne bekliyor?

(Başmakaleden devam)

Yetmiş yıl önce birliği ancak tamamlamış bir cemiyetin yirmi yılda dünyayı ele geçirmek istemesi nasıl bir ölçüsüzlük ve muvazenesizlik alâmeti sayılıyor idiyse, «mademki onlar yaptılar» diyerek, asırlardanberi eserlerile varlığını ispat etmiş koca koca cemiyetleri yeryüzünden silmeğe kalkmak da öylece bir ölçüsüzlüğe ve muvazenesizliğe işarettir.

Aklı başında milletlere rahat yüzü göstermiyen bu çalkanışın elbette bir gün sonu gelecek. Normal hayatın başlıca vasfı bildiğimiz ölçü ve muvazene, dünyadan elini eteğini bütün bütün çekmiş olamaz.

Aslını ararsanız, bugün dünyanın beklediği hürriyetten, sulhtan önce ölçü ve muvazenedir. Çünkü bu iki unsurun kadroşuna girmiyen yeryüzünde hiçbir kıymet yoktur.

NADİR NADİ

Mülteciler meselesi

(Baştarafı 1 inci sahifede)

vurarak tarafsızları tazyik etmek istedikleri malûmdur. Nitekim Arjantine karşı tatbik edilen iktısadî boykotajda bu vasıtalardan biridir.

Mr. Eden'in beyanatı

Londra 5 (E.P.) — Tarafsız memleketler tarafından siyasî mültecilere sığınma hakkı verilmesi meselesi çarşamba günü Avam Kamarasında yeniden münakaşa mevzuu olmuştur. Bir meb'us Hariciye Nazırı Mr. Eden'den tarafsız bir memleketin harb suçlularına karşı göstereceği himayenin Müttefikler tarafından «gayridostane hareket» telâkki edilip edilmiyeceğini sormuştur. Mr. Eden verdiği cevabda evvelki beyanatının Amerikan ve Sovyet hükûmetlerile kararlaştırılan şekli ihtiva ettiğini ve bu beyanattaki ifadeyi değiştiremiyeceğini bildirmiştir

Boluda İnönü günü

Bolu 5 (a.a.) — Reisicumhur İsmet İnönünün şehrimize gelişlerinin yıldönümü olan bugünkü günü Bolulular, Millî Şelferine karşı duydukları derin sevgi ve bağlılık duygularının bir ifadesi olan tezahürle kutlamışlardır.

Munda kalesi düşmek üzere

General Mac Arthur Amerikan umumî karargâhı 5 (a.a.) — Amerikan kıt'aları Yeni Georgia adasında Munda hava meydanını zaptetmişlerdir. Şimdi son Japon mukavemet yuvalarını temizlemeğe devam etmektedirler. Bununla beraber, Yeni Georgia meydan muharebesi tamamile sona ermiş değildir. Fakat Japon kuvvetleri çok fena bir durumdadırlar. Tahmin edildiğine göre, düşman yüksek rütbedeki subaylarile kıt'alarının bir kısmını tahliye ederek destroyerlerle Kolombangara adasına nakletmektedirler. İşgale uğramadan evvel Munda hava alanı Amerikan top bataryaları tarafından çok şiddetli bir bombardımana maruz kalmıştır.

Hırvatistanda baltalama hareketleri

Zagreb 5 (T.P.) — Hırvatistanın salâhiyettar Alman Generali Gleise von Hostenau, biri bir mayin tehlikesini bertaraf ettiğinden, diğeri uçurulmuş olan bir şimendifer köprüsünü alelâcele tamir ettiğinden ve bu suretle bir felâketin çıkmasına meydan vermediğinden bekçilerden her ikisine de onar bin kuna mükâfat vermiştir.

Kırımdaki camiler tamir edildi

Sıvastopol 5 (T.P.) — Kırımda bulunan ve Bolşevikler tarafından kısmen veya tamamen tahrib edilmiş olan müslüman camii ve mescidleri Alman askeri makamları tarafından yeniden tamir ve ıslah edilerek müslüman cemaati emrine açılmıştır. Kırımdaki Serasker camiinin ihyası için 100,000 ruble sarfolunarak, yeniden umumun istifadesine açılmıştır. Bu cami 1552 senesinde inşa edilmiş pek eskiden kalma bir ibadethanedir.

Hindistandaki siyasî mahpuslar

Londra 5 (a.a.) — Avam Kamarasında bir suale cevab veren Hindistan Nazırı Mr. Amery demiştir ki:

«— Hind kongresi esnasında çıkan hareketlerde cinayet veya cürüm dolayısile hapsedilenlerin sayısı 23,286 dır. Kısa veya ağır muayyen bir zaman için hapsedilenlerin sayısı ise 12,704 tür.»

Askerî vaziyet

Orelin düşmesi ve harb talihinde değişiklik

(Baştarafı 1 inci sahifede)

ların Orel'den bir çok halkla beraber kapı tokmaklarına varıncıya kadar herşeyi alıp gittiklerini söylemesi fazla bir tezad teşkil ediyordu.

Almanlar, sekiz on gündenberi Orel'i terkedecek gibi görünüyorlardı. Çünkü artık müteharrik ve elâstikî müdafaa sisteminden bahsetmeğe başlamışlardı. Ruslar da Stalingraddakine benzer bir duruma düşmemek için onların Orel'in etrafında herşeyi yakarak ve yıkarak yavaş yavaş çekilmekte olduklarını bildirmişlerdi. Biz de Bunun muhtemel olabileceğini yazmıştık. O hade Orel'in düşmesi haddi zatinde bir sürpriz teşkil etmez, fakat ne olursa olsun bu harbin doğu cephesine aid çok ehemmiyetli bir olayıdır. Çünkü herşeyden evvel bütün âlem yaz mevsiminin bir Alman taarruz mevsimi olduğunu bilerek bu yazın Rusların değil, Almanların taarruz etmelerini bekliyor ve hiç olmazsa Rusların yapacakları mahallî taarruzları onlar için bir felâket haline çevirerek bütün mevzilerini müdafaa ve muhafaza edeceklerini umuyorlardı.

Vaktâ ki 5 temmuzda Orel ve Bielgorodda Almanların karşı taarruz adımı verdikeri 1943 yaz savaşı başladı, herkes bunun bir Kursk imha meydan muharebesine dönerek bu kesimin gene birkaç Rus ordusuna mezar olacağını fazla zannetti. Halbuki böyle birşey olmadıktan başka Almanlar Orel'i kaybettiler.

Sicilyayı kaybetmek üzere olan İtalyanlar, daha bir müddet ayakta durabilmek için dozlu bir mukavvî ve müsekkine siddetle muhtac iken Orel hezimeti Mihver hesabına elbet iyi saatte gelmiş sayılmaz. Aynı zamanda Almanlar Orel'i kaybetmekle Rusları, Kursk cebi içinde sarıp boğmak fırsatını, bel ki bir daha dönmemek üzere tamamile kaybetmiş oluyorlar. Bu sebeblerle Rus ordusunun geçen ayın sonunda en cenubda Mius kesiminde Kuibişewo şimalinde Alman müdafaa hattının içine giren bir kısmının 2 ağustosa kadar devam eden bir Alman karşı taarruzu neticesinde çevrilerek imha edilmiş olması onun taze Orel muvaffakıyetinin üstüne bir örtü çekemez. Velhasıl Almanların ne Kuibişewo'da elde ettikleri 18,000 kadar esirle 730 tank ve 700 küsur topu, ne de 5 temmuzdanberi doğu cephesinde haber verdikleri 700,000 kadar ölü, 57,000 esir, 7500 zırhlı araba ve 2500 topla otuz uçak vesaireden ibaret büyük Rus zayiatı Orel kaybını telâfi edemez. Çünkü Orel'le beraber Almanların Moskovaya taarruz ümidini de tamamile kaybetmeleri tabiî olmakla beraber şimdi Briansk da tehlikededir. Orelin etrafında savaşan 37 Rus piyade tümenile 2000 kadar zırhlı arabanın şimdi Almanların peşinden bu ehemmiyetli stratejik noktaya doğru akmakta olmaları muhtemeldir.

Orel, kaybının Almanlar için pek ciddi bir olay olmasının diğer bir sebebi, Rusların yalnız kışın değil, yazın da taarruz edebileceklerini ve Almanların çok ehemmiyetli müstahkem bir kalesini zorla zapta muktedir olduklarını göstermeleridir. Almanlar Stalingradı bir ordu ile birlikte belki stratejik bir hata yüzünden kaybettikleri iddia olunabilir, fakat Oreli bizzat Alman ordusu, hem de kaybetmemek için azmederek, çok büyük kuvvetler kullanarak ve muazzam fedakârlıklara katlanarak bir ay müddetle savaşa savaşa kaybetmiş bulunuyor ki Orel hâdisesinin olanca ehemmiyeti işte bundadır.

H. E. ERKİLET

Roma gene bombalanacak

(Baştarafı 1 inci sahifede)

kâtta bulunan Müttefik kuvvetlerinin ilerlemesile daimî surette tehdid altında bulunmaktadır. Düşmanın Catane'ye verdiği ehemmiyet, orada yaptığı müthiş mevzilerle gösterdiği inadlı müdafaadan anlaşılmıştır.

Catane'nin 20 kilometre şimal batısında Etna dağını müdafaa eden yarım daire üzerinde kâin ehemmiyetli bir mevzi olan Paterno da Müttefik kuvvetlerinin eline düşmüştür.

Şimalde yedinci Amerikan ordusu San Fratello'nun 3 kilometre yakınlarına gelmiş bulunmaktadır. Merkezde Etna etrafındaki Mihver mevzilerinin kilidi olan Adrano üzerine de Müttefikler üç koldan yürümektedirler.

Sicilya cephesinin hiçbir noktasında Mihverin hiçbir karşı taarruz teşebbüsü kaydedilmemiştir. Bununla beraber, İngiliz filosu tarafından şiddetle bombardıman edilen Acireal istikametinde 8 inci İngiliz ordusunun ilerlemesi mayn tarlalarile bir çok yerlerin yıkılmış olması yüzünden yavaşlamıştır.

Taormina civarında İngiliz filosu tarafından yapılan bombardıman demiryolunu toprakla örtülmesine sebebiyet vermiş ve bu yüzden Mihver kuvvetlerinin münakaleleri imkânsız bir hale gelmiştir.

Catane ile Paterno'nun düşmesinden sonra tutunulmaz bir mevzi haline gelen Misterbianco'nun her an düşmesine intizar edilmektedir.

Sicilya tamamile işgal edilmek üzere olup kıt'adaki İtalyaya karşı yapılacak çıkarma hareketi de bir zaman meselesinden ibarettir.

Almanlara göre Katania uzun zamandır tahliye edilmişmiş!

Berlin 5 (T.P.) — Sicilyadaki Alman kıt'aları gayet mühim bir şaşırtma manevrası yaparak, Katania'nın mükemmel bir surette müdafaa edildiği hissini düşmana vermişlerdir. Hakikatte ise, Katania bazı küçük cüzütamlar tarafından müdafaa edilmekte olup ana kuvvetlerimiz uzun zamandanberi yeni ve çok kuvvetli bir surette tahkim edilen dağlık mevzilere çekilmişlerdir.

İtalyan tebliği

Roma 5 (a.a.) — Sicilyada Mihver birlikleri düşman kuvvetlerinin yenileşen ve şiddetlenen hücumlarına cür'et ve sebatla karşı koymaktadır.

Alman savaş uçakları Palermo limanına hücum ederek bir torpido muhribile iki vapur batırmışlar ve bir kruvazörle üç torpido muhribini ve 8 ticaret gemisini hasara uğratmışlardır.

Napoli'nin merkez mahalleleri müteaddid motörlü düşman hava teşkilleri tarafından bombardıman edilmiştir. Bir çok binalar yıkılmıştır. Halk arasında vukua gelen kayıbların şimdiye kadar sayılan miktarı şunlardır:

159 ölü, 228 yaralı.

Roma gene bombalanacak

General Eisenhower Amerikan umumî karargâhı 5 (a.a.) — Romanın bugünlerde bombardıman edilmemesinin hava şartlarının müsaid olmadığından ileri geldiği ifşa edilmektedir. Bu şehir, imkân hâsıl olur olmaz yeni bir taarruza maruz kalacaktır.

Sicilyadaki Amerikan zayiatı

Washington 5 (a.a.) — Harbiye Nazırı M. Stimson, Sicilyadaki Amerikan kuvvetlerinin 22 temmuza kadar 500 ölü olmak üzere 6741 kayıb verdiklerini söylemiştir. Buna mukabil Mihver kayıbları çok büyüktür. Yalnız esirlerin sayısı 100.000 i bulmuştur.

General Ambrozio genelkurmay başkanı oldu

Roma 5 (a.a.) — Genel kurmay başkanlığına tayini münasebetile General Ambrozio İtalyan kuvvetlerine aşağıdaki günlük emri göndermiştir:

«— Tekrar kralın meşrut kumandası altına girmiş bulunmaktan sevinç duyan İtalyan kuvvetleri, her zamanki gibi sadakat ve şeref yolunda imparator kralın kendilerine göstereceği yolda yürüyeceklerdir.»

ASKERLİK İŞLERİ

341 doğumluların muayenesi

Üsküdar Askerlik dairesi başkanlığından:

1 — 341 doğumluların ilk ve son yoklamalarına Üsküdar Askerlik dairesine bağlı Askerlik şubelerince 16 ağustos 943 gününden itibaren başlanacaktır.

2 — Üsküdar ve Yabancı Kadıköy şubeleri 16 ağustos 943 te, Yerli Kadıköy şubesi 20 ağustosta, Beykoz ve Şile şubeleri 23 ağustosta, Kartal şubesi 24 ağustosta, Adalar şubesi 25 ağustosta başlıyacaktır. Yoklamanın devam edeceği günler şubelerce mahalle ve köylere tebliğ edilecektir.

3 — Bu doğumlu yabancılar (Kartal, Adalar, Şile mıntakasındakiler hariç) Yabancı Kadıköy şubesine müracaat etmelidirler.

***

Eminönü Yabancı Askerlik şubesinden:

341 doğumlu yabancı eratın yoklamaları haftanın tek sayılı günlerinde yapılacaktır.

Çift günlerde öğleden sonra müracaat kabul edilir. Her mükellef 6 vesika resmi, bir ikamet senedi, bir dosya zarfı ve nüfus cüzdanı ile beraber gelecektir.

Seyahatten avdet

Bir müddettenberi Akşehirde bulunan doktor MEHMED KÂMİL BERK, İstanbula dönerek Fatih Tramvay durağında Akşehir apartımanındaki muayenehanesinde her gün 15 ten sonra hastalarını kabule başlamıştır.

Hâdiseler Arasında FELEK

İğneyi kendimize...

Biliyoruz ve esefle biliyoruz: İstanbulda binlerce kişi yolsuz beyanname doldurmuş. Hatta bunlardan bir kaç yüzü mahkemeye bile sevkedilmiş. Alâkalılar şimdi işi daha sıkı tutmak istiyorlar. Onlar bunda nekadar haklı ise bu kış kömürsüz kalmaktan korkan bir kısım vatandaşlar da onlar kadar, hatta onlardan daha fazla haklıdır. Çünkü derdini dinletemez de kömürsüz kalırsa vay olur haline! Güzel darbımeselerimizden biri de onları ikaz etmektedir: «Sona kalan dona kalır».

Uzatmıyacağım. İktısad Vekâleti işini sağlam tutmak için kömür almak istiyen vatandaşlardan bir takım vesikalar istiyor. Bu vesikalar ikidir: Ya oturduğu evin tapusu, yahud icar mukavelesi. Bunlardan kira mukavelesi daha geniş, tapu çok daha dar bir akraba dairesine de şamil. Yani bu vesikalar o yakın akrabalar üzerinde de olsa makbul. Kömür işi çıktı çıkalı -yani bu usul tatbik edilelidenberi- gazetelere ve o arada bize yapılan müracaatlerde, derd yanmalarda öyle vaziyetler anlatılıyor ki bugün tatbik edilen tapu kuntrat arama usulünün bu halile binlerce kişiyi kömür almaktan mahrum edeceğine inanmamak elden gelmiyor.

Bunların içinde bir kısmı da var ki meselâ yıllardanberi kunturatsız oturduğu ev veya oda için sırf kömür verirken arıyorlar diye yaptığı kunturatlar yeni tarihli olduğu için kabul edilmiyor. Bir erkek dışarıdadır. Ailesi burada kızkardeşinin yanında oturmaktadır. İki de çocuğu var. Bu adam da kömür alamıyor. Çünkü ev kızkardeşinindir. Uydurma kunturat yapsa da yenidir diye kabul etmiyecekler.

Yeni İstanbula gelmiş. Mesken buhranı var. Daha yer bulamamış. Aramaktadır. Şimdilik bacanağının yanında. Kömür alamıyor.

Oturduğu binada sevdiği bir yakınını kaybetmiş. Artık orada oturmasına imkân yok. Hemen baldızının yanına gitmiş. Belki kışı orada geçirecekler. Kömür alamıyor. Velhasıl size bir kaçını saydığım bu «vak'a»ların türlüsü var. Bunları topyekûn şöyle bir zümre sayabiliriz. Kömür tevzi nizamnamesinin aradığı tapu ve kunturat vesikalarına malik olmadığı halde kömür almağa hakları olan vatandaşlar. Bunların adedi çoktur.

Müracaatler ilerleyip bunlara benziyenler red cevabı aldıkça daha da çoğalacaklar. Hükûmet bunların soğuktan donmalarına göz yummıyacak. Şikâyetlerini dinleyip kabul edecek ve mutlaka kabul edecek. Çünkü adamların üşümek ve kömür almak hakları. Onun için tekrar kömür tevzi müessesesinin insaf ve dirayetine hitab etmeyi faydalı buluyorum. Bu gibilerin işlerini kış gelip çattığı ve kömür vaziyeti daha sıkıştığı zaman gözönüne almağa mecbur olacağını düşünerek şimdiden bir tedbir alsa.

Bu tedbir ne olabilir? Meselâ şu olabilir?

Oturduğu evin sahibi veya kiracısı tarafından kömür istiyenin başka yerden kömür almadığına ve kömüre müstahak olduğuna dair bir şehadetname. Bunun kanunî şeklini mütehassıslar bulabilirler.

Maksad İstanbulda ısınmıya müstahak adamları tesbit etmek değil mi? Bunun türlü şekli ve yolu var Herhalde tapu ve kunturat en sıkışığı. Dışarıda çok adam kalıyor. Üşüyecekler.

Bu ve buna benzer kararların tesirini anlamanın tek yolu, kendimizi onların yerine koymaktır. Çuvaldızın tadını anlamak için iğneyi kendimize saplamak kâfidir.

B. FELEK

Mes'ud bir evlenme

Genç felsefecilerimizden Muallâ Özgürle, kıymetli subaylarımızdan üsteğmen Şemseddin Gönencin nikâh törenleri dün, Beyoğlu nikâh memurluğunda tarafeynin akraba ve güzide davetlileri huzurunda icra kılınmıştır.

Genç evlilere saadetler temenni eder, ailelerini tebrik ederiz.

Alenî teşekkür

Ani olarak boğazımda hasıl olan anjini teşhis, yattığım müddetçe ihtimamla tedavi eden ve bütün hastalarına karşı fedakârlıktan çekinmiyen Gureba hastanesi boğaz, kulak kliniği doktorlarından sayın Bayan Nurefşan'in insanî muamelelerine ve hazakatine hayranım. Kendisine borclu olduğum sonsuz teşekkürlerimin iblâğına muhterem gazetenizin vasıta olmasını rica ederim.

Abdül Eder

Ölüm

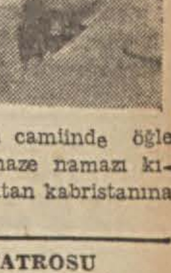

Sıvas San'at okulu talebesinden Fuad Alpan 3 senedenberi müptelâ olduğu rahatsızlıktan şifayab olamıyarak dün kü perşembe günü Cerrahpaşa hastanesinde vefat etmiştir. Cenazesi bugün saat 12 de Cerrahpaşa hastanesinden kaldırılarak Eyübsultan camiinde öğle namazını müteakıb cenaze namazı kılındıktan sonra Eyübsultan kabristanına defnedilecektir.

SADİ TEK TİYATROSU

Bu gece Muammer Karaca birlikte Üsküdar Doğancılar Aypark sinemasında (Bir Apartman hikâyesi) vodvil 3 perde

Topuzun Kısmeti

Yazan **Mahmud Yesari**

No. 14

Hacı Rükneddin — Polis efendi, azizim. Bu iş, burada halledilmez. Merkeze çek.

Polis — Bu fikir, en doğrusu...

Sabatay — (Paraları tekrar çantasına koymuştur:) Merkezde yidelim, merkezde yidelim. Ben, şaşkin oldum.

Hacı Rükneddin — Hangimiz şaşkına dönmedik ki...

Koço — Hık! Hık! Hık!

Topuz — (Ağlar gibi:) Beni, ne diye merkeze götürisiz?

Hacı Rükneddin — Paraları, orada rahat rahat sayarız.

Topuz — Sonra ne oli ki?

Hacı Rükneddin — Evimize gideceğiz efendim!

Topuz — Üla hangi eve?

Polis — (Şoförün yanına atlamıştır:) Merkeze çek.

Şoför — En selâmet yer orasıdır.

Bekçi — Yazık oldu Hasoya. Artık serseri olacak!

V

Merkezde

Polis önden koşmuş, komisere vaziyeti anlatmıştır. Heyet, komiserin odasına girerler.

Komiser — (Tanıyarak:) Buyursunlar Mösyö Sabatay... Hacı Bey de burada... Maşallah Koço Efendi, çok şükür görüştüğümüze... Bana, akrabam için apartımanı hâlâ bulmadın?

Koço — Hık!

Hacı Rükneddin — Bırakın bu gece içi kabarıyor.

Komiser — Vahan Efendi, sen de bir arkadaşa kat bulacaktın. Beni yalancı çıkardın.

Vahan — Yarın, öbürgün geleyim deyi fikir ideoordum.

Komiser — Peki, peki otur...

Vahan, Hacı Rükneddin, Koço, Sabatay Topuz, birer iskemleye ilişirler.

Komiser — Şimdi vaziyeti anlıyalım.

Sabatay — Bu akşam Hanife Hanum yeldi. Bir bilet aldı yendisine, bir de Topuz Efendiye.

Topuz — Ülâ, neden efendi oliyim.

Komiser — Sen, lâkırdıya karışma. (Sabataya:) Sen anlat.

Sabatay — (Çantasını tekrar göğsüne bastırmış, sesi titrektir:) Şans, kismet, paşa yefendi.

Komiser — Ben paşa değilim.

Sabatay — Komiser, bey, paşa yefendi; bu, zorilan alınan bilete yüz bin lira çıktı.

Koço — Hık! Hık! Hık!

Komiser — (Sabataya:) Anlat.

Sabatay — Artik neyi anatayim, paşa yefendi? Piyango yerinde bulverse oldum.

Komiser — Ne oldun? Kısa keselim. Yılbaşı gecesi olduğu için fazla meşgulüz. Hâdiseyi anlıyalım. (Topuzu gösterir:) Buna büyük ikramiye çıktı. Sabataya:) Sizin gişeden...

Sabatay — Yentirilyon yişesi en uğurlu yişedir.

Komiser — (Düşünceli:) — Doğru! Ortada bir hâdise yok ama, bir hâdise karşısındayız. (Topuza:) Gel, yaklaş!

Topuz — Buyur beyim. (Masanın karşısında, kasketini de tutarak elpençe divan durur.)

Komiser — Adın ne? Babanın adı ne? Kaç yaşındasın? Nerelisin? (Komiser kaydetmek üzeredir)

Topuz — Adım Hasan... Ama, Haso! deyiler. Hanife Hanım da Topuz! deyi. Babamın adı Miro... Anası, hastalıh almış goturmuş... Balihpazarlıyım.

Komiser — (Kalemi elinden bırakır:) Bunlar, ne lâkırdılar be? Nüfus kâğıdın yok mu?

Topuz — Nüfusum, kaybolmasın diye bakkal Sabit Efendide duri!

Komiser — Yaşın?

Topuz — On sehiz mi, yirmi beş mi? Ne bilem?

Komiser — (Sabataya:) — Sen de gel... Bir iskemle de al...

Vahan, hemen bir iskemle Topuza götürür.

Komiser — (Topuzla Sabataya:) Oturun. Bilet nerede?

Sabatay — Buyurun paşa yefendi!

Komiser — (Bilet elinde bir müddet dalgın dalgın bakar:) Sonunda caka olsun, diye, evdekilerden gizli bir bilet almıştım.

Hacı Rükneddin — (İnler gibi:) Dört tam... Sekiz yarım... Bırakın...

Koço — Hık! Hık!

Komiser — (Çantayı açar, paraları döker:) Hepsi bu mu? Bu, tam, yüz bin lira mı?

Sabatay — Tam yüz bin lira paşayefendi?

Komiser — Bir de akıllı geçinirsiniz. Bu havada, bu saatte, bu kadar, parayı nasıl üzerinde taşır?

Sabatay — (Ağlamaklı:) Bir apartımanda, bir evde yideceğim düşündüm. Bu da yişelerin şansıdır, paşayefendi! Onları masa başında, olmadı tatlı uykuda iken bastıracaksınız. Bu, bir sürprizdir. Eh! (Boynunu büker:) Biz da, böyleliklân bahşişimizi kazanıyoruz. Ben, yişeden para dağıtmak istemem. Bahşişe, çok ortak çikar.

Komiser — Peki... Şimdi, bu para, buna çıktı. Onun hakkıdır.

Hacı Rükneddin — Hakkı meşruu, hakkı sarihidir.

Komiser — (Sabataya:) Bunlar, bankadan alınmış değil mi?

Sabatay — Daha bu sabah, bankadan geçtim.

Komiser —Belediye, bir kuruş ceza yazdı mı, fukarayim! diye de ağlarsın. Yüz bin lirayı bir tahtada çekiyorsun; sende, daha da vardır.

Sabatay — (Mahcub, elerini uğuşturur:) Eh, sayenizde, beş on kuruşumuz var, paşayefendi!

Komiser — Sen, bu paraları otomobilden başka bir yerde saydın mı?

Sabatay — Saymadim!

Komiser — (Odadakilere:) Beyler, bankanın kuşakları açılmamış desteleri, doğru olarak kabul ediyor musunuz? Sayarsak sabahı edeceğiz.

(Paraları Topuzun önüne sürer:) Al, bu paraların hepsi senin!

Topuz — (Anlamamış:) Neden benim oliyi?

Komiser — Piyangodan...

Hacı Rükneddin — Piyango vurmuş...

Vahan — Bilete çarpmıştır, ahbar!

Koço — Hık! Hık! Hık!

Topuz — Bileti Hanife Hanım aldı.

Sabatay — Ama, senin için aldı, anadinme!

Topuz — Parasını ben vermedim ki.

(Arkası var)

Ademi iktidar ve Bel gevşekliğine karşı

HORMOBİN

Her eczanede bulunur. P. K. 1255

Reçete ile satılır.

RADYO

Bugünkü Program

7,30 Program
7,32 Jimnastik
7,40 Haberle
7,55 Müzik (Pl.)

★

12,30 Program
12,33 Müzik (Pl.)
12,45 Haberler
13,00 Şarkılar

★

18.00 Program
18,03 Dans orkes.
18,30 Fasıl heyeti
19,00 İktısad saati
19,15 Oyun havaları
19,30 Haberler
19,45 K. Türk mü.
20,15 Rad. Gazetesi
20,45 Temsil
21,30 Salon orkes.
22,30 Geçmiş gün
22,35 Haberler
22,50 Kapanış

BULMACA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1									
2							■		
3		■				■			
4							■		
5				■					
6					■				
7		■	■						■
8							■	■	
9	■								

Soldan sağa:

1 — Tarlayı ekilecek bir hale getirme. 2 — Yün veya pamuğu iplik haline getiren, mesken. 3 — İstiğna, bir edat. 4 — İnceleme, bir renk. 5 — Bir erkek isminin kısaltılmışı, yüreği yufkalardan. 6 — Çevrilince bir hayvan olnr, içki dağıtan. 7 — Bir emir. 8 — Bir çeşid mektub. 9 — Vücudü olmıyan.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Tanelilerden birinin temizlenmemiş bir halde ticaretini yapan. 2 — İplik yapma aletlerinden, kadın doktorunun yardımcısı, tersi pederin yarısı olur. 3 — Cilveli ve fındıkçı, bir edat. 4 — Bir vapurumuzun ismi, bitip tükenmiyecek zaman. 5 — Hissedip farkına varış, bir emir. 6 — Şan ve şeref, bilenmiş. 7 — Kayıbdan haber verme usullerinden. 8 — Tanrı kızları (cemi). 9 — Sonrakinin aksi, fazla değil.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	S	İ	Y	A	S	A	L	■	P
2	O	T	U	R	U	Ş	■	S	İ
3	S	■	M	A	N	İ	L	A	■
4	Y	A	Ş	L	A	N	A	N	■
5	A	R	A	■	N	A	K	■	S
6	L	A	K	E	■	■	O	K	U
7	İ	S	■	Z	İ	H	N	İ	■
8	S	■	F	E	R	A	G	A	T
9	T	R	A	N	S	V	A	L	■

BORSA

İstanbul Borsasının 5/8/943 fiatları

		Kapanış
Londra	— 1 Sterlin	5.24
New-York	— 100 Dolar	130,50
Cenevre	— 100 İsviçre Fr.	29,9760
Madrid	— 100 Pezeta	12.9375
Stockholm	— 100 İsveç Kr.	31.1325

ESHAM ve TAHVİLÂT

%7 Brinci tertib Millî Müdafaa	20,18
İkramiyeli %5 938	19,30
%5 İkramiyeli Millî Müdafaa	19,84

Meraklılara Fırsat

11 kıratlık gayet temiz tek taş bir yüzük Sandalbedesteninde teşhir edilmektedir. 12 ağustos perşembe günü saat 14 te satılacaktır.

DERMOJEN

YANIK, ÇATLAK, EKZEMA ve CİLD YARALARINA fevkalâde iyi gelir. Derinin tazelenmesine ve yenilenmesine hizmet eder. HER ECZANEDE BULUNUR

Satılık Demirler

5 metre boyunda 14-18 santimetre kalınlığında 8000 kilo miktarındaki demirler civatalarile beraber satılıktır. İstiyenlerin Hendekte Uzunçarşıda 88 No. Elbiseci Mustafa Ergezen'e müraacatleri.

Ürolog - Operatör

Dr. Suphi Arın

İdrar ve tenasül yolları hastalıkları mütehassısı. Taksim Sıraserviler caddesi No. 59. Tel: 49284

Mütehassıs muhasebeci

Sınaî ve inşaat işleri hesablarında ihtisası olan bir muhasebeci iş aramaktadır. İhtiyacı olanlar (Muhasebeci) rumuzile İstanbul 176 posta kutusuna müracaatleri.

Zayi — 4 üncü şubeden aldığım 31/8167 numaralı ikamet tezkeremi zayi ettim. Yenisini alacağımdan hükmü olmadığı ilân olunur.

Tereza de Ancelis

Sahib ve Başmuharriri
Yunus Nadi ABALIOĞLU
Umumî neşriyatı idare eden Yazı İşleri Müdürü: **HİKMET MÜNİF ÜLGEN**
Cumhuriyet Matbaası

PAZARKAYA

MÜŞTERİLERİNİN ZEVKLERİNE

Cevab veren en büyük

KUMAŞ Mağazasıdır.

Adres: Sultanhamam No. 11/1

(Eski Motola Mağazası)

İstanbul Defterdarlığı ilânları

GAYRİMENKUL İLÂNI

Mükellefin ismi	Kaza veya semti	Mahallesi ve sokağı	No.	Cinsi	Kıymeti	Teminatı	Hissesi
Refael Eli	Kadıköy Yeldeğirmeni	Rasimpaşa Uzunhafız	176	Kârgir apartıman	6600	495	Tamamı

Mercan Maliye Şubesine borclu Rafael Eli'nin yukarıda yazılı emlâkinin 16/8/943 pazartesi günü saat 14 te birinci müzayedesi, 26/8/943 perşembe günü saat 14 te kat'î ihalesi yapılacağından talihlerin pey akçelerini yatırarak makbuzlarile birlikte Kadıköy kazası kaymakamlığı idare heyetine müracaatleri ilân olunur (7575)

GAYRİMENKUL İLÂNI

Mükellefin ismi	Kaza veya semti	Mahallesi ve sokağı	No	Cinsi	Miktarı	Kıymeti	Teminatı	Hissesi
Mehmed Şerafeddin Şimşek	Şehremini	Mollaşeref Dedepaşa	16	Arsa	250 M.	500	38	Tamamı

Fatih şubesine borclu Mehmed Şerefeddin Şimşeğin yukarıda yazılı emlâkinin 23/8/943 pazartesi günü saat 14,30 da birinci müzayedesi 2/9/943 perşembe günü saat 14,30 da kat'î ihalesi yapılacağından talihlerin pey akçelerini yatırarak makbuzlarile birlikte Fatih kazası kaymakamlığı idare heyetine müracaatleri ilân olunur. (7576)

GAYRİMENKUL İLÂNI

Mükellefin ismi	Mahallesi	Sokağı	No.	Cinsi	Kıymeti	Teminatı	Hissesi
Yorgi Karayani ve Kostantin Rigopolo	Çarşı	Surguççu han	1 18 26	Üç oda	936	71	Tamamı

Beyazıd şubesine borclu Yorgi Karayani ve Kostantin Rigopolodan Kostantinin mutasarrıf olduğu yukarıda yazılı emlâkinin 23/8/943 pazartesi saat 14,30 dâ birinci müzayedesi, 2/9/943 perşembe günü saat 14,30 da kat'î ihalesinin icrası mukarrer bulunduğundan taliblerin pey akçelerini yatırarak makbuzlarile birlikte Eminönü kazası kaymakamlığı idare heyetine müracaatleri ilân olunur. (7564)

GAYRİMENKUL İLÂNI

Mükellefin ismi	Mahallesi	Sokağı	No.	Cinsi	Kıymeti	Teminatı	Hissesi
Pipi Kıdaoğlu	Beyoğlu Yenişehir Karacasuyolu	Saksağan	24	Kârgir hane	2010	151	Tamamı

Mercan şubesine borclu Pipi Kıda oğlunun yukarıda yazılı emlâkinin 7/9/943 salı günü saat 16 da birinci müzayedesi, 17/9/943 cuma günü saat 16 da kat'î ihalesi yapılacağından taliblerin pey akçelerini yatırarak makbuzlarile birlikte Beyoğlu kazası kaymakmlığı idare heyetine müracaatleri ilân olunur. (7564)

GAYRİMENKUL İLÂNI

Mükellefin ismi	Mahallesi	Sokağı	No.	Cinsi	Kıymeti	Teminatı	Hissesi
Haralambos Pandelidis	Cihangir	Arslanyatağı	12 14	Kârgir İki ev	5895	443	Tamamı

Fatih şubesine borclu Haralâmbos Pandelidis'in mutasarrıf olduğu yukarıda yazılı emlâklerinin 7/9/943 salı günü saat 16 da birinci müzayedesi, 17/9/943 cuma günü saat 16 da kat'î ihalesi yapılacağından taliblerin pey akçelerini yatırarak makbuzlarile birlikte Beyoğlu kazası kaymakamlığı idare heyetine müracaatleri ilân olunur. (7565)

1 — Galata şubesine borclu Haykohi Boyacıyan'ın Galatada Necatibey câddesi 27 numaralı dükkânında mevcut lokanta demirbaş ve ev eşyasile Büyükadada Melek lokantasının keza demirbaş eşyası 6/8/943 tarih ve saat 10-11 de.

2 — Galata şubesine borclu Bedros Pamukyan'ın Galata Yenicami, Câmiicedid caddesi 53 numaralı dükkânda cıvata vesair hırdavat eşyâ ile dükkân demirbaşı 9/8/943 tarih ve saat 10 da.

Yukarıda gösterilen tarih ve saatlerde mahallinde satılacâğı ilân olunur. (7563)

GAYRİMENKUL İLÂNI

Mükellefin ismi	Kaza veya semti	Mahallesi sokağı	No.	Cinsi	Kıymeti	Teminatı	Hissesi
Sırağan Mercan	Eminönü	Çadırcıahmedçelebi Çeşmeli	35	Bahçeli hane	1584	119	Tamamı

Mercan Maliye Şubesine borclu Sirağan Mercanın yukarıda yazılı emlâkinin 13/8/943 cuma günü saat 14.30 da birinci müzayedesi, 23/8/943 pazartesi günü saat 14,30 da kat'î ihalesi yapılacağından taliblerin pey akçelerini yatırarak makbuzlarile birlikte Eminönü kazası Kaymakamlığı idare heyetine müracaatleri ilân olunur. (7650)

GAYRİMENKUL İLÂNI

Mükellefin ismi	Mahallesi	Sokağı	No.	Cinsi	Tammamının kıymeti	Hissenin Teminatı	Hissesi
Menaşe Siton	Galata Sultanbeyazıd Müeyyedzade	Karaoğlan	15 17 15/1 15 17 M.	Dükkân ve odalar müştemil hane	7800	293	1/2

Hocapaşa şubesine borclu Menaşe Sitonun nısıf hissesinin mutasarrıfı olduğu yukarıda yazılı emlâkin 9/9/943 perşembe günü saat 16 da birinci müzayedesi, 20/9/943 pazartesi günü saat 16,30 da kat'î ihalesi yapılacağından taliblerin pey akçelerini yatırarak makbuzlarile birlikte Beyoğlu kazası Kaymakamlığı idare heyetine müracaatleri ilân olunur. (7568)

GAYRİMENKUL İLÂNI

Mükellefin ismi	Mahallesi	Sokağı	No.	Cinsi	Tamamının kıymeti	Bir hissenin Teminatı	Hissesi
Salamon Çiprut	Beyoğlu Evliyaçelebi	Meşrutiyet	88	Apartıman	31696	476	1/5

Beyazıd şubesine borclu Salamon Çiprut'un karısı Mazalto'nun mutasarrıf olduğu yukarıda yazılı emlâkindeki hissenin 9/9/943 perşembe günü saat 16 da birinci müzayedesi, 20/9/943 pazartesi günü saat 16,30 da kat'î ihalesi yapılacağından taliblerin pey akçelerini yatırarak makbuzlarile birlikte Beyoğlu kazası Kaymakamlığı idare heyetine müracaatleri ilân olunur. (7569)

GAYRİMENKUL İLÂNI

Mükellefin ismi	Mahallesi	Sokağı	No	Cinsi	Tamamının kıymeti	Hissenin teminatı	Hissesi
İskon Derman	Beyoğlu Çukurmescid	Tekkuyulu	8	Kârgir hane	3780	142	2-4

Hocapaşa şubesine borclu İskon Derman'ın nısıf hissesinin mutasarrıfı olduğu yukarıda yazılı emlâkin 9/9/943 perşembe günü saat 16 da birinci, 20/9/943 pazartesi günü saat 16,30 da kat'î ihalesi yapılacağından taliblerin pey akçelerini yatırarak makbuzlarile birlikte Beyoğlu kazası Kaymakamlığı idre heyetine müracaatleri ilân olunur. (7570)

Beyoğlu Vakıflar Direktörlüğü ilânları

Satış bedeli Lira K.	Muvakkat teminatı Lira K.	Semti	Mahallesi	Sokağı	No. Eski	No. Yeni	Cinsi	Sahası M. Ds.	Hissesi
621 30	94 00	Boğaziçi	İstinye	İstinye	0	11/11	Arsa	164 50	3/8
2303 21	345 00	»	»	Arka	0	10/7	»	408 00	3/8
146 02	22 00	»	Büyükdere	Canfes	13	23	Hane	88 50	16/48
2072 96	311 00	Beşiktaş	Ortaköy	Meşrubat	2	16	»	60 84	Tamamı
1250 00	187 50	Boğaziçi	İstinye	İstinye M.	149	149	Kârgir hane	36 19	»

Yukarıda mahalle, sokak isimlerile kapı numarası yazılı gayrimenkuller peşin para ile satılacağından 29/7/943 tarihinden itibaren bir ay müddetle pazarlığa bırakılmıştır. İsteklilerin hergün Akarat ve Mahlûlât Mümeyyizliğine müracaatleri. (7607)

LO-EX

Piston ve yataklar için meşhur
Yüksek hararete mukavemetli
AL-Sİ halitası
İhtira beratı satılır ve meccani izahat verilir.

SILUMIN. GESELLSCHAFT m. b. H. FRANKFURT a. M.

"LO-EX„ marka hakkımız mahfuzdur

Toprak Mahsulleri Ofisi Umum Müdürlüğünden:

PORTATİF AMBAR YAPTIRILACAKTIR

1 — İstanbulda bir aded 80 tonluk ahşab ve portatif ambar yaptırılacaktır.

2 — Resim ve fennî şartnamesi gerek İstanbul şubemizde ve gerekse Umum Müdürlüğümüz Malzeme İşleri Dairesinde her gün görülebilir.

3 — Muhammen bedeli 4023,37 (dört bin yirmi üç lira otuz yedi kuruş) tur.

4 — İsteklilerin % 7,5 nisbetindeki 301,75 liralık muvakkat teminat akçeleri ve bu zamana kadar bu gibi 4000 liralık iş yaptıklarına dair vesikalarile birlikte 5/8/943 tarihine müsadif perşembe günü saat 15 e kadar teklif mektublarını ya İstanbul şubemize veyahud da Ankaradaki Umum Müdürlük Malzeme İşleri Dairesine vermeleri ilân olunur. (7350)

PEHLİVANLAR

Cemal - Muzaffer - Necati ve Şki.

ODUN — ÇIRA — KÖMÜR DEPOSU

VESAİTİMİZLE EVE KADAR GÖNDERİLİR.

Tel: 40117 Beşiktaş — Kömür İskelesi No. 26

KERESTE BİÇİLECEK

VAKIFLAR İSTANBUL ORMAN İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜNDEN:

Alemdağı Vakıf ormanında el hızarile kestane kerestesi ve dört köşe ağac yaptırılacaktır. İsteklilerin şeraiti öğrenerek 10/8/943 gününe kadar teklif mektublarını Çemberlitaş Vakıflar sokaktaki büromuza göndermeleri. (7612)

TUNA'DA

Ucuzluk rekorunu kıran, yemeklerinin nefasetile şöhret alan Salatadan başka beş kap tabldotun ucuzluğu dillere destan oldu. Bol mezelı duble BİRA 38 kuruştur. Fırsattan istifadeyi ihmal etmeyiniz. ADRES: Beyoğlu Asmalımescid Lebon karşısındaki sokakta No 3 - 5

Varlık vergisi mükelleflerinin nazarı dikkatine
Emlâk ve Eytam Bankasından:

1 — Varlık vergisi için bankamıza borclanan mükelleflerden hazineye olan borclarının tamamını veya % 50 sini ödiyenlerin bankamıza olan borclarının esas borclanma şartlarile bankanın haiz bulunduğu hukuk ve salâhiyetlere halel gelmemek üzere bazı kayıd ve şartlarla altı ay ve azamî bir sene müddet zarfında ödiyebilmelerini teminen kolaylıklar gösterilmesi mutasavver bulunduğundan bu gibi borclulardan borclarını defaten veremiyecek oanların görüşmek üzere doğrudan doğruya bankamız Müdürlüğüne müracaatleri ve bu hususta asla vasıta kabul edilemiyeceği.

2 — Hazineye olan borclarını yukarıda yazılı nisbetlerde ödiyememiş ve vadesi gelen banka alacağını henüz tesviye etmemiş bulunanlar hakkında derhal kanunî takibata tevessül edileceğinden bu gibilerin bankaya beyhude yere müracaat etmemeleri ilân olunur. (7651)

Dr. HALİL SEZER

KARYOLA ve MADENÎ EŞYA FABRİKASINDA

Nikelli, bombeli Amerikan sistem karyolalar, somyalar, divanlar. pirinc üzerine kromajlı resim çerçeveleri, kornişler vesair istenilen şekilde nikelâj ve kromaj işleri yapıldığı gibi, bozuk cerrahî aletler dahi nikelâj, kromaj yapılır. Adres: Sirkeci Salkımsöğüd Demirkapı No 7

Devlet Havayolları Umum Müdürlüğünden:

Umumî tarife şartlarının ikinci maddesi mucibince yolcu biletleri nama muharrer olup başkalarına devredilemiyeceğinden badema tayyare ile seyahat edecek yolcular bilet almak için hüviyet cüzdanlarını kişe memurlarına ve seyahatten evvel meydanlarda alâkadar memurlara ibraz etmeğe mecburdurlar.

Yolcu biletile hüviyet cüzdanında yazılı isimler arasında mübayenet görülenlerin seyahatine müsaade edilmez ve bilet bedeli iade olunmaz. (7519)

AFYONDA ÇALIŞMAK ÜZERE

Bir DİŞ DOKTORUNA

İhtiyac vardır. Ortak veyahud maaşla olabilir. Müracaat: İstanbul Yeni postane karşısında Diş Deposu sahibi Ethem Atıf'a müracaat.

Maltepe Belediye Riyasetinden:

Maltepede sebze iskelesi tamir ettirilecektir. Talib olanların şeraiti öğrenmek üzere Belediyeye müracaatleri ilân olunur. (7554)

Adalar Malmüdürlüğünden:

Heybeliadada Düzayak sokak 19 sayılı Mihailidis'in nalbur dükkânında 700 parça muhtelif eşya 7/8/943 cumartesi günü saat 10 dan itibaren satılacaktır. İsteklilerin mahalline müracaatleri (6727)

EMLÂK MERAKLILARINA BÜYÜK FIRSAT!

Pangaltıda Tan sineması yanında tramvay caddesi üzerinde arka sokağa kadar bahçesi bulunan onar odalı iki kârgir hane mecburiyet tahtında boş olarak acele satılıktır. Taliblerin Pangaltıda Eşrefefendi sokağında 12 numarada Bay Onnik Nazar'a müracaatleri.

Yüksek Mühendis Okulu Müdürlüğünden:

Talebe eserlerinden mürekkeb olarak okulumuzda açılmış olan sergi ağustos sonuna kadar pazartesi ve perşembe günleri saat 10-18 arasında ziyaretçilere açıktır. (7654)

EKZEMANIN HUSUSİ İLÂCIDIR
BÜTÜN YARALARA KARŞI

MEMUR ARANIYOR

Tahmil ve tahliye ve muhasebe işlerinde mütehassıs memurlar alınacağından askerlikle ilişiği olmıyanların vesaik ve nüfus tezkerelerile Sirkecide Mühürdar hanında 32 numaraya müracaatleri ilân olunur.

Bayan Kâtib Aranıyor

Almanca veya fransızca tercüme ve muhabereye muktedir, seri daktilo yazabilen ve yazısı güzel bir bayan kâtib aranıyor. Ferdi Selek Türk Emlâk ve İlân Bürosuna acele müracaat. Galata Ömer Abid han 2 nci kat No. 23 Telefon: 42368

DOKTOR - OPERATÖR

ZEKİYE TEMİZEL

Paris Tıb Fakültesinden mezun DOĞUM ve KADIN hastalıkları birinci sınıf mütehassısı Pazardan maada saat 15 - 18 Kadıköy. Moda İskilesi 251. Tel: 60918 Cumartesi saat 10 - 12 Divanyolu Lokman Hekim fıkaraya bedava

Kayıb aranıyor

Geyve kazasından Sarıgazi köyünden 318 doğumlu oğlum İbrahim Şükrü on senedenberi tegayyub etmiştir. Senelerdenberi aradığım bu oğlumun hayat ve mematından bu ana kadar haberdar olamadım. Kendisinin bulunduğu yeri veya adresini bilenlerin atideki adrese bildirmeleri insaniyet namına rica olunur.

Geyvenin Sarıgazi köyünden
Salih Okur

İŞTE AMERİKA!

Bugün kuvvet ve kudretile bir dev gibi kendini gösteren, ilimde, fende, ziraatte, san'atta, iktısadî ve içtimaî hayatta pek büyük inkişaflar vücude getiren Amerika Birleşik hükûmetlerini tanımak herkes için bir merak, bir istifade kaynağı olmuştur. Bu günkü cihan teknik harbinde birdenbire en yüksek mertebeye çıkan, havada, denizde, karada büyük roller oynıyan Amerika nasıl bir memlekettir? Amerika kıt'ası, Amerika coğrafyası, müstemlekelerin devlet oluşu, Amerika istiklâli, inkişafı, hürriyeti, makineleri, insanları, ticarette genişliği, şahsî teşebbüslerin kıymeti, Amerikan fikri, Amerikada aile terbiyesi, şehir ve köy hayatı, Amerikanın harbe hazırlanışı, hükûmetin ve efradının azmi vesaire.. Hasılı Amerikayı öğrenmek için en faydalı bir kitabdır, bol resimlerle süslüdür.

Yazan: Phyllis Bentley, ingilizceden tercüme eden: İrfan Konur.

Tab ve neşreden: Hilmi Kitabevidir. Fiatı 100 kuruştur.

ŞARK CEPHESİNDE GÖRDÜKLERİM

Alman - Rus harbi neden ve nasıl çıktı? Şark cephesinin ehemmiyetli harb hareketleri - Kırım savaşları - Düşman tarafından tutulmuş büyük nehirler nasıl geçilir? - Rus harbinin bir çok karanlık meselelerini aydınlatıcı malûmatı ihtiva etmektedir. Müellifin Alman Başkumandanlık karargâhında Mareşal Keitel, Mareşal Von Brauitsch ve Führerle tarihî mülâkatı havidir. Ayrıca resim ve haritalarla 250 sahifelik kıymetli bir eserdir.

Fiatı 225 kuruştur. Yazan: Askerî münekkidlerimizden General H. E. Erkilettir. Resim ve haritalarla süslüdür. ...

AŞK SANATI

Eski Roma şairi Ovidis'in (Aşk san'atı) adındaki meşhur klâsik eseri Asım Çalıkoğlu tarafından açık ve sade bir türkçe ile dilimize çevrilmiştir.

İsa doğmadan önce yazılmış bu iki bin yıllık kitab, insanlar sevmekte ve sevilmekte devam ettikçe tazeliğini muhafaza eden bir aşk yasasıdır. Yüreğindeki aşkı hiç soğutmak istemiyenler için ne güzel bir rehber. Fiatı 125 kuruştur.

KAPLAN

Son zamanlarda romanlarile büyük bir şöhret kazanan Amerikalı Pearl S. Bock'un 1938 de Nobel Edebiyat mükâfatını kazanan pek güzel ve pek hisli bir hikâyesi olan (KAPLAN) eseri Ali Kâmil Akyüz tarafından türkçeye tercüme edilmiştir. Fiatı 50 kuruştur.

Aşk ve İzdivaç Hikâyeleri

Gençlerimizin yaz tatilini zevkli ve hoş geçirmek için tertib edilmiş temiz ve güzel bir aile kitabıdır. Resimlidir. Fiatı 150 kuruştur.

TEREZ RAKEN

Fransız romancısı Emil Zola'nın en meşhur bir romanıdır. Şehvanî hislerin teskini hususunda en çirkin cinayeti işliyen, evlendikten sonra bu cinayetin tesiri altında deliye dönen bir ailenin içtimaî ve hissî hayatlarını... tasvir eder. Eserin başında Zola'nın tercümei hali vardır. Tercüme eden Stare Sevindir. Fiatı 125 Kr.

ÇATTERTON

Fransanın en meşhur şairlerinden Alfred de Vigny'nin eseridir. Çeviren Edib Köknel. Fiatı 75 Kr.

FENER BEKÇİSİ

Polonyanın en meşhur edib ve romancısı Heynrik Slenkieviç'in en güzel bir hikâyesini Tolstoy, Jak London, Sir Philip Gibs gibi tanınmış muharrirlerin fevkalâde güzel ve edebî hikâyelerini havidir. Türkçeye tercüme eden Süreyya Sami Berkemdir. Fiatı 100 Kr.

Hilmi Kitabevi

MÜFETTİŞ MUAVİNİ ALINACAK

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASINDAN:

3659 sayılı kanunun hükümleri dahilinde aylık verilmek üzere müsabaka imtihanile 4 müfettiş muavini alınacaktır.

1 — İmtihanlara yazı ile 6/9/943 tarihinde saat 9.30 da Ankara İstanbul ve İzmirde başlanacaktır. Bankamızca aranılan vsıfları haiz bulundukları yapılacak tahkikatla anlaşılanlardan yazılı imtihanda muvaffak olanlar harcirahları müessesemizce verilmek üzere bilâhare tesbit ve kendilerine tebliğ edilecek tarihte Ankarada sözlü imtihana tâbi tutulacaklardır.

2 — Müsabaka imtihanında kazanılan not derecesine göre münhallere tayinler yapılacak ve bu müsabaka bundan sonra açılacak müfettiş muavinlikleri için bir hak teşkil etmiyecektir.

3 — Müsabakaya girecceklerden aşağıdaki vasıflar aranır:

a) Memurin Kanununun 4 üncü maddesindeki şartları haiz olmak.

b) Yaşı 30 dan fazla olmamak.

c) Yüksek İktısad ve Ticaret Okulu, Hukuk ve İktısad Fakülteleri siyasal Bilgiler Okulu ile bunlara muadil yabancı okullardan mezun bulunmak (Yabancı memleket okullarından alınan diplomaların muadeletleri Maarif Vekâletince tasdik edilmiş olmak lâzımdır.)

d) Türkiyenin her tarafında vazife görmeğe ve seyahatler yapmağa sıhhati müsaid bulunduğu şube doktorlarımız tarafından yapılacak muayene ile tevsik edilmiş olmak.

e) Fiilî askerlik hizmetini ifa etmiş bulunmak.

4 — Yukarıdaki vasıfları haiz isteklilerin gerekli vesikalarını tamamlamak üzere en geç 16/8/943 akşamına kadar Ankarada Umum Müdürlük Zat İşleri servisine İstanbul ve İzmirde şube müdürlüklerine müracaatleri lâzımdır. Bu tarihten sonra yapılacak müracaatler kabul edilmiyecektir.

5 — İmtihanı yapılacak dersler şunlardır:

İktısad (Bilhassa para ve banka bahisleri)
Muhasebe
Yabancı dil (Fransızca veya İngilizce veya Almanca)
Hukuk (Bilhassa medenî hukuk ve ticarî hukuku)
Cebir (Faiz hesapları)
Maliye (7173)

ACELE SATILIK APARTIMAN

Fatih Sinanağa mahallesi Dersnazırı sokak 20, 21, 22 numaralı üç ve ikişer daireli apartımanlar acele satılıktır. Görmek için 21 numaradakilere görüşmek ve fazla izahat almak için Balıkpazarı Arslan han 2 numarada Zühtü Alp, Telefon: 22448

Devlet Denizyolları işletme U. M. ilânları

İdaremiz Van şubesi göl gemileri işletmesi için bir güverte enspektörü alınacaktır. 210 lira kadro ücretli olan bu memuriyet için taliblere 3656 sayılı teadül kanunu mucibince ücret verilecektir.

İsteklilerin Zat İşleri Müdürlüğümüze müracaatleri.

İdaremiz gemileri için telsiz memuru alınacaktır. İsteklilerin şeraiti öğrenmek üzere Zat İşleri Müdürlüğümüze müracaatleri. (7605)

Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları Anonim Sosyetesinden:

Cam fabrikası inşaatında istihdam edilmek üzere on taşçı ustası ve tas yontucuya ihtiyacımız vardır. Alâkadarların Paşabahçesinde Fabrika Müdürlüğüne acele müracaatleri.

MEMUR NAMZEDİ ALINACAK
T. C. Ziraat Bankası Umum Müdürlüğünden:

Bankamız merkezile şube ve ajanslarında çalıştırılmak üzere lise ve orta mekteb mezunlarından müsabaka ile memur namzedi alınacaktır. Orta mekteb mezunlarının imtihanı 25/8/943 ve lise mezunlarının imtihanı 27/8/943 tarihlerinde Ankarada Umum Müdürlüğümüzde ve Adana, Antalya, Bursa, İstanbul, İzmir Giresun, Samsun ve Trabzon şubelerimizde yazılı olarak yapılacaktır.

İmtihana iştirak edeceklerin yaşı 18 den aşağı ve 35 ten yukarı olmaması, istenecek vesaiki ibraz etmesi ve mecburî askerlik hizmetini yapmış olması şarttır.

Bu şartları haiz olup imtihana iştirak etmek istiyenlerin Ankarada Zat İşleri Müdürlüğümüze ve taşrada yukarıda isimleri yazılan mahallerdeki şubelerimize en geç 20/8/943 tarihine kadar müracaatle kaydedilerek lüzumlu izahatı almalıdırlar. (7337